

**การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน ดังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2**

**THE OPERATION OF THE NEW PHILOSOPHY OF AGRICULTURAL
SUFFICIENCY ECONOMY OF LEVEL 3 SCHOOLS UNDER
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

วิทยานิพนธ์

ของ

บรรจง ธูปทอง

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

มีนาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์ เขต 2

THE OPERATION OF THE NEW PHILOSOPHY OF AGRICULTURAL
SUFFICIENCY ECONOMY OF LEVEL 3 SCHOOLS UNDER
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วิทยานิพนธ์
ของ
บรรจง สดุดพผล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2		
ผู้วิจัย	บรรจง สลูปพล		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ภูเงิน	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตั้งไข	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ ธรรมสุภา	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2555	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหาร และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และ 2) ศึกษาแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 230 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 2,510 คน รวม จำนวน 2,740 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 80 คน และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของผู้บริหาร จำนวน 33 ข้อ มีความเชื่อมั่น .9680 ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร จำนวน 20 ข้อ มีความเชื่อมั่น .9604 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสังเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา

รายด้าน สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น 3 อันดับ คือ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านสารสนเทศ 3) ด้านการเงิน ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนการดำเนินงานเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน ซึ่งมีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพัฒนาผู้เรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ได้แก่ 1) โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ 2) พื้นที่ในการดำเนินการไม่เพียงพอ 3) ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ 4) ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมและประเมินผลอย่างจริงจัง 5) ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ และ 6) ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร

2. แนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน ได้แก่ 1) ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จะต้องจัดการศึกษาทุกระยะของชีวิตและการทำงานอย่างไม่มีสิ้นสุด จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง 2) ครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนและครูผู้สอน จะต้องมีความตระหนักและสำนึกในบทบาทหน้าที่ มีคุณสมบัติที่ดี มีความรู้ทางการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐาน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีหลักจิตวิทยาพัฒนาการในการกำกับดูแลผู้เรียนด้วยความจริงใจและจริงจัง 3) นักเรียน จะต้องมีความรอบรู้ เป็นคนดี ฝึกหัดวินัยให้มีความพร้อมด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยความรู้ ความคิดของบุคคลและแหล่งความรู้โดยรวม แล้วเรียนรู้ด้วยการคิดวิเคราะห์หาเหตุผล เกิดวิธีคิด และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

TITLE The Operation of the New Philosophy of Agricultural Sufficiency Economy of Level 3 schools under Buriram Educational Service Area Office 2

AUTHOR Banjong saloobpol

ADVISORS Assistant Professor Dr. Prasert Poongern Thesis Advisor
Assistant Professor Dr. Kingkaew Patitungkho Co-advisor
Assistant Professor. Prayong Thumsupa Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2012

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the new philosophy of agricultural sufficiency economy of school administrators and heads of agriculture department in the lever 3 schools under Buriram Educational Service Area Office 2, and 2) to propose the guidelines in operation and develop the new philosophy of agricultural sufficiency economy of schools under Buriram Educational Service Area Office 2. The population were 230 school administrators and 2,510 Agricultural practical Instructors. The samples were 80 school directors and 80 heads of agriculture practical department in the lever 3 schools under Buriram Educational Service Area Office 2. The research instrument was a set of questionnaires, including 33 items for school administrators, which it's reliability was .9680, and 20 items for heads of agriculture practical department, which it's reliability was .9640. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows:

1. The new philosophy of agricultural sufficiency economy of the level 3 schools under Buriram Educational Service Area Office 2 as perceived by school administrators in total was at moderate level. When considering at each aspect, it was found that the three highest mean scores were 1) educational management, 2) information, and 3) finance. In contrast, the lowest mean score was the community participation. The new philosophy of agricultural sufficiency economy of the level 3 schools under Buriram Educational Service Area Office 2 as perceived by heads of

agriculture department in total which included 2 aspects, namely, teaching and learning activities, and learners' development, was at moderate level. When considering at each aspect, it was found the aspect of teaching and learning activities was at high level; whereas, the learners' development was at moderate level. The opinions about the problems in operation were 1) the schools had not enough of budget, 2) the schools had not enough of areas in operation, 3) the schools should set the training of the new philosophy of agricultural sufficiency economy, 4) the schools do need Buriram Educational Service Area Office supports and evaluate seriously, 5) the schools need the cooperation from the relevant organizations, and 6) the schools do need teachers having the agricultural knowledge.

2. The guidelines in operation and development the new philosophy of agricultural sufficiency economy of schools were 1) the relevant persons in education management should offer long life learning, have knowledge, understand and experience the exact education management, 2) heads of agriculture department and agriculture teachers should be aware in roles, have good characteristics and educational knowledge based on the basic morality, have always self-development, and have the psychology development for taking care of learners sincerely and seriously, and 3) students should have a well-knowledge, good person, good discipline in order to be ready for gaining knowledge both individual and publicity by employing critical thinking, initial thinking, systematic problem solving, and practice skills appropriately.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ภูเงิน ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตั้ง โข และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ ธรรมสุภา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่าในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณสะอาด จาบประโคน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคาคี คุณปฐม มีบาง ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 คุณทองนาค ตะกานปะ ครูชำนาญการพิเศษวิชาเกษตร ที่กรุณาตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในการอนุเคราะห์ ข้อมูล ช่วยเหลือ ประสานงาน และตอบคำถาม ทำให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงตาม วัตถุประสงค์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่ แม่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

บรรจง สลูปพล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ.....	13
การนำทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริมาใช้ในโรงเรียน.....	18
เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียง.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ตอนที่ 2 ผลการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ได้จากแบบประเมินการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เป็นการประเมินเกี่ยวกับ ด้านกระบวนการดำเนินงาน.....	60
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	74
ตอนที่ 4 ผลการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์.....	76
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	105
ภาคผนวก ข แบบสอบถามผู้บริหาร	112
ภาคผนวก ค แบบสอบถามครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร.....	125
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้บริหารและผลการสัมภาษณ์.....	130
ภาคผนวก จ คำนีความสอดคล้อง (IOC).....	143
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้บริหารและครูหัวหน้า สายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร.....	164
ประวัติย่อของผู้วิจัย	168

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จุดประสงค์การเรียนรู้เกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	28
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย.....	50
3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านสถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียน	57
4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านสถานภาพของครูหัวหน้าสายการปฏิบัติการสอน วิชาเกษตร	57
5 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ตามการดำเนินงานโดยภาพรวม.....	60
6 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านบริหารจัดการ.....	61
7 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านพัฒนาบุคลากร.....	63
8 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการเงิน.....	65
9 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านสารสนเทศ.....	66
10 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	67
11 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ตามการดำเนินงานโดยภาพรวม.....	69
12 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	70
13 การดำเนินงานเกณฑ์แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านพัฒนาผู้เรียน.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหาร.....	74
15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร.....	75

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การแบ่งพื้นที่เพื่อดำเนินงานตามแนวคิดทฤษฎีใหม่.....	16
2 ผังมโนทัศน์แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ระดับช่วงชั้นที่ 3	19

บทนำ

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และภายหลังทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมกันในตัวที่คือพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และในขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางด้านจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ ในทุกระดับให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2550, 13)

“ทฤษฎีใหม่” เป็นทฤษฎีและกรณีตัวอย่างการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร และทฤษฎีใหม่ เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการพึ่งตนเองมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นความสามัคคีความร่วมมือในชุมชนและสังคม (บุรชัย ศิริมหาสาร, 2546 , 149)

ทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีความสัมพันธ์กัน คือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ และแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียร ความอดทน สติ และปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความสามัคคี

และเศรษฐกิจพอเพียงยังมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นคือนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม ซึ่งทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เปรียบเทียบได้กับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า คือ 1) ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า มีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่ง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชนตามความเหมาะสม 2) ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของ การสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของคนซึ่งจะสามารถทำให้ ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง และความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักและเห็นความจำเป็นในการปลูกฝังเยาวชนของชาติให้มีคุณสมบัติดังกล่าว จึงได้นำอมนำพระราชดำริ “เกษตรทฤษฎีใหม่” และ “เศรษฐกิจพอเพียง” เข้ามาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งได้นำเข้าสู่การเรียนรู้โดยตรงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาและเทคโนโลยีในระดับช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4 โดยคาดหวังว่า เมื่อโรงเรียนนำ “เกษตรทฤษฎีใหม่” สู่อารมณ์มุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว จะได้นักเรียนที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ

และนำความรู้ กระบวนการ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จนมีความสุขในการดำรงชีวิต ตามแนวคิดของเกษตรแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพราะ เมื่อพิจารณา หลักการสำคัญของเกษตรแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” แล้วจะพบกระบวนการ หลายกระบวนการ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ รวมทั้ง คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่สำคัญหลายประการ แต่กระบวนการที่สำคัญและชัดเจน คือ กระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบและครบวงจร รวมทั้งการนำแผนนั้นไปปฏิบัติเพื่อการ ดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนต่อไป (สมบูรณ์ บุติมาลัย, 2548, 3-4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นหน่วยงานหลักในท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้นักเรียน ได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรม มีความรู้ และคุณภาพตามมาตรฐาน นำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน และได้ส่งเสริมให้โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนของ อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอพลับพลาชัย อำเภอห้วยราช และอำเภอกระสัง ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนรู้ เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อให้นักเรียนและชุมชน ได้เรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และนำความรู้ไป ปรับปรุงแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนของตนเอง โดยให้นำไปปฏิบัติจริงตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นมา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2554, อัดสำเนา)

โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 231 โรงเรียน จัดการเรียนการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 151 โรงเรียน ระดับช่วงชั้น ที่ 3 จำนวน 80 โรงเรียน ซึ่งได้รับนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้ดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทุกโรงเรียน โดยให้เน้น การจัดการเรียนการสอนเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนและเข้าใจเรื่องเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” อย่างถูกต้อง ซึ่งการดำเนินการนั้นผู้บริหารและครูถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ในการจัดการเรียนการสอนและนำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มาสู่โรงเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และนำแนวคิดทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งร่วมเป็นพลังในการผลักดันให้เกิด ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาเกษตร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในระดับช่วงชั้นที่ 3 ของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ว่าโรงเรียนที่สอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 นั้นมีการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เป็นไปอย่างไร และประสบ ปัญหาด้านใด เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา และปรับปรุงเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถขยายผลการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ไปสู่โรงเรียน และชุมชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหาร และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การดำเนินงานเกษตรแบบพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของ ผู้บริหาร และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยศึกษาตามสภาพการดำเนินงานการบริหารงานของผู้บริหาร และครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน ดังนี้ (ธีระ รุณเจริญ, 2550, 48)

1.1 การดำเนินงานของผู้บริหาร

1.1.1 ด้านการบริหารจัดการ

1.1.2 ด้านการเงิน

1.1.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร

1.1.4 ด้านสารสนเทศ

1.1.5 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.2 การดำเนินงานของครู

1.2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

1.2.2 การพัฒนาผู้เรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการสอน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 2,740 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 230 คน ครูผู้ปฏิบัติสอนวิชาเกษตร 2,510 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2554, อัดสำเนา)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 80 คน ครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน 80 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3 กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปร ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ผู้บริหารโรงเรียน

ครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

3.2 ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” 7 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านการเงิน 3) ด้านพัฒนาบุคลากร 4) ด้านสารสนเทศ 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 6) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน 7) ด้านการพัฒนาผู้เรียน (สันติ พรหมจันทร์, 2546, 6)

นียมศัพท์เฉพาะ

1. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดย

ไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างพอประมาณตามฐานะ มีความพออยู่ พอกิน ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความพอดี พอเพียงตามอัธยาศัย และไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ตลอดจนมีความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนดำเนินงานต่าง ๆ พร้อมทั้งไม่ประมาท ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่น

2. ทฤษฎีใหม่ หมายถึง การทำเกษตรแบบยั่งยืนซึ่งเน้นการจัดผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถคงอัตราการผลิตรายได้ระยะยาว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” หมายถึง การดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน เน้นการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำเพื่อการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยึดหลักการพึ่งตนเอง การวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นความสามัคคี การร่วมมือร่วมใจ การช่วยเหลือกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม ซึ่งหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรและเป็นคุณสมบัติที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตในระดับพออยู่พอกิน

4. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน 7 ด้าน คือ

4.1 การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ใน 3 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การประเมินผล

4.2 การเงิน หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนที่สนับสนุน การจัดการระบบ รับ-จ่าย วัสดุ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การตรวจสอบเอกสารในการดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

4.3 พัฒนาบุคลากร หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรม ประชุม สัมมนาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

4.4 สารสนเทศ หมายถึง การดำเนินงานด้านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ กฎหมาย และแนวการปฏิบัติต่าง ๆ ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

4.5 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การสนับสนุนช่วยเหลือของชุมชน และองค์กรต่างๆ เช่น ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในการชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน และการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับกิจกรรม ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

4.6 หลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดกระบวนการเรียน การสอนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิชาเกษตรในกลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

4.7 พัฒนาผู้เรียน หมายถึง การพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าศึกษา อบรม และปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับเกษตรแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ดียิ่งขึ้น

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนที่ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

6. ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร หมายถึง ครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็น หัวหน้าสายงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาเกษตรในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

7. ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

8. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาส ที่ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ดังนี้

1.3.1 ที่มาแห่งพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

1.3.2 หลักการแนวคิดทฤษฎีใหม่

1.3.3 ขั้นตอนของทฤษฎีใหม่

1.3.4 ประโยชน์ของทฤษฎีใหม่

2. การนำทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริมาใช้ในโรงเรียน

2.1 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน

2.2 บทบาท แนวปฏิบัติของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.3 การนำทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้

2.4 แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

“ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน

3. เทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

3.1 การจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการ

3.2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุค โลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี ระบบคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกัน จะต้อง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุก ระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน มีความเพียรพยายามมีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อ การรองรับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2550, 10-11)

กรมวิชาการ (2546, 160) ได้กล่าวถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ ด้วยกันคือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น และทำลาชมาก
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพ และ ทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหารได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่ม ที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐาน ทางวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขณะนี้ไม่กระทบกระเทือนจาก พองสบู่แตก ไม่มีคนตกงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่อ อาชีพการทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่รู้วาทพ คำวาทเพียงแต่สวยแบบกะทันหัน

เคี้ยวคางงานไม่มีกินไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประสาทมนุษย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่เร็วเกิน
จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง น่าตัวตาย ดิฉยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้
สุขภาพจิตดี

นุรชัย ศิริมหาสาคร (2546, 149) สรุปว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดเรื่อง
การดำเนินชีวิตโดยเน้นหลักการพึ่งตนเองและช่วยตนเองให้มากที่สุด โดยใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย
ไม่ฟุ้งเฟ้อ และถ้ามีเหลือก็ให้ออมไว้ และเมื่อตนเองมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้แล้ว
ก็ร่วมมือกันพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้เข้มแข็ง

อุดมพร อมรรธรรม (2549, 26-28) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่น
ไม่เป็น และทำลายมาก

3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพ
และทำมาหากินได้ เช่นการทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร สิ่งแวดล้อมและเงิน

4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จะทำให้
สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม

5. ปัญหาพอเพียงมีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และการปรับตัว
ได้อย่างต่อเนื่อง

6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง หมายถึงวิถีชีวิตของชุมชนที่สัมพันธ์
อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงควรสัมพันธ์เติบโตขึ้นจากฐานทาง
วัฒนธรรมจึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขณะนี้ไม่กระทบกระเทือนของฟองสบู่
แตก ไม่มีคนคางงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่ออาชีพ
การทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว

7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่รวบรวบเคี้ยวจนเคี้ยวรวบอย่างกะทันหัน
เคี้ยวคางงานไม่มีกินมีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประสาทมนุษย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่รวดเร็ว
จึงทำให้สุขภาพจิตเครียด เพี้ยน น่าตัวตาย ดิฉยา เศรษฐกิจที่พอเพียงจึงทำให้สุขภาพจิตดี
และยังต้องมองพอเพียงทางด้านจิตวิญญาณ คือพอมีกินมีใช้ มีปัจจัยสี่เพียงพอ ที่เราพูดว่าพอสมควร
กับอศภาพ ซึ่งใกล้เคียงกับคำว่าพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจและทางจิตวิสัย คือคนจะมีความรู้
เพียงพอไม่เท่ากับบางคนมีเงินเป็นล้านก็ไม่เพียงพอ บางคนมีนิตเคี้ยวก็พอพอซึ่งถือว่าเป็นการ
เพียงพอทางจิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, 76) กล่าวว่าพอเพียงนี้ ความหมายกว้างขวาง คือคำว่าเพียงพอ เพียงนี้ก็พอทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณไม่สุดโต่ง ไม่โลภ อย่างมากพอเพียงนี้อาจมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่า ต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัศภาพ พุดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง

วารกรณ์ สามโกเศศ (2550, 10) ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง ว่าเป็นปรัชญา ที่แนวทางการปฏิบัติตนและการดำรงอยู่ของประชาชนทุกระดับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับด้าน เศรษฐกิจและจิตใจ โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. ให้สามารถพึ่งตนเองได้
2. ให้พ้นความยากจน
3. ให้พอมีพอกินและสัมมาอาชีพ
4. ให้มีชีวิตเรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย
5. ให้ยึดถือทางสายกลาง รู้จักพอดี และพอใจ

สรุปได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างพอประมาณตามฐานะ มีความพออยู่ พอกิน ไม่ฟุ่มเฟือย มีความพอดี พอเพียงตามอัศภาพ และไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ตลอดจนมีความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนดำเนินงานต่าง ๆ พร้อมทั้งไม่ประมาท ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่นส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง

2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริส ซึ่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และ ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2550, 10)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลก ยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ทั้งภายนอกและภายใน (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2550, 13) ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2550, 15) เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้าน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับ “ทฤษฎีใหม่” เป็นอย่างยิ่งเพราะ “ทฤษฎีใหม่” เน้นที่ระบบการผลิตแบบพอเพียงที่เกษตรกร สามารถเลี้ยงตนเองได้ในระดับประหยัดก่อน แล้วจึงค่อย ๆ พัฒนาไปสู่ขั้นก้าวหน้าและเข้มแข็งขึ้น ซึ่งเราสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง “ทฤษฎีใหม่” กับ “เศรษฐกิจพอเพียง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 159-160) ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เทียบได้กับเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เป็นการจัดการทรัพยากร ที่แต่ละคนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแต่ละคนจะที่สามารถพึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง และยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 2 เทียบได้กับเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า เป็นการร่วมมือร่วมกลุ่มกัน ของคนที่มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ในระดับต่างๆ เพื่อร่วมมือกันช่วยเหลือกัน ในกิจกรรมต่างๆ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการร่วมมือในระดับเครือข่าย หรือเป็นการขยายเครือข่ายความร่วมมือออกไปสู่ภาคส่วนต่างๆ

สรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง ชี้นำแนวทางในการดำเนินชีวิตของพสกนิกรชาวไทย ให้ดำรงอยู่ได้อย่างพอมิ พอกิน ไม่อดอยาก มีความเข้มแข็ง และมีความเป็นอยู่อย่างมั่นคงภายใต้การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

3. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

3.1 ที่มาแห่งพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

ประเทศไทย เป็นประเทศที่อยู่ในเขตร้อนชื้นฝนตกค่อนข้างชุก มีค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ประมาณ 1,500 มิลลิเมตร และมีฤดูฝนนานประมาณ 5-6 เดือน ในอดีต เมื่อป่าไม้ยังอุดมสมบูรณ์อยู่ น้ำฝนส่วนหนึ่งจะถูกดูดซับไว้ในป่า ส่วนหนึ่งจะไหลลงสู่ได้ดิน อีกส่วนหนึ่งจะถูกเก็บกักไว้ตามทีลุ่ม เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง ตามธรรมชาติ ส่วนที่เหลือจะระเหยสู่บรรยากาศและไหลลงสู่ลำห้วย ลำธาร แม่น้ำ และออกสู่ทะเล น้ำที่ถูกเก็บกักไว้ในป่า และในแหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้จะค่อย ๆ ไหลซึมซับออกมาทีละน้อยตลอดปี ส่วนที่ขังอยู่ในหนอง คลอง บึง และแอ่งน้ำต่าง ๆ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในช่วงฤดูแล้ง

ต่อมาระบบนิเวศน์เปลี่ยนไปป่าไม้ถูกทำลายถูกถากถางเพื่อการเกษตรและกิจกรรมต่างๆ ห้วย หนอง คลอง บึงสาธารณะจะคืนเงิน และถูกบุกรุกเข้าถือครองกรรมสิทธิ์บริเวณทางระบายน้ำออกสู่ทะเลตามธรรมชาติถูกใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคาร ถนน ทางรถไฟ บ่อเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา และอื่น ๆ เมื่อฝนตกลงมาน้ำไหลสู่ที่ต่ำอย่างรวดเร็ว เพราะไม่มีที่เก็บกัก แต่เมื่อกระทบสิ่งกีดขวางก็ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันอย่างรุนแรง เมื่อน้ำท่าไหลลงทะเลหมดและไม่มีน้ำจากป่ามาเติม แหล่งน้ำตามธรรมชาติก็เหือดแห้ง จึงทำให้เกิดแห้งแล้งและขาดน้ำอุปโภคบริโภคอยู่เสมอ

เกษตรกรที่อยู่ในสภาวะดังกล่าว โดยเฉพาะชาวนาที่อยู่ในเขตใช้น้ำฝนจึงได้รับความเดือดร้อน ผลผลิตเสียหายเป็นประจำและไม่พอเลี้ยงชีพ ต้องอพยพทิ้งถิ่นฐานไปหารายได้ในเมืองใหญ่ ๆ และเกิดปัญหาด้านสังคมตามมา

นับตั้งแต่เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติเมื่อปีพุทธศักราช 2489 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จแปรพระราชฐานและเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมพสกนิกรทั่วราชอาณาจักรเรื่อยมา พระองค์ก็ได้ประสบกับสภาพดิน ฟ้า อากาศและภูมิประเทศในภูมิภาคต่างๆ และทอดพระเนตรความทุกข์ยากแร้นแค้น ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วประเทศด้วยพระองค์เอง ทรงตระหนักถึงปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้เป็นอย่างดี และได้ทรงมีพระราชดำริริเริ่มโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไข เพื่อบรรเทาปัญหาเหล่านี้โดยเฉพาะ โครงการอนุรักษ์ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร และโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่างๆ จำนวนมาก

สำหรับในด้านการพัฒนาอาชีพของประชาชนในชนบท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานแนวทางครั้งสำคัญเมื่อปี พ.ศ.2532 ซึ่งต่อมาพระราชราษฎรได้รู้จักกันอย่างดีในนามเกษตร "ทฤษฎีใหม่"

แนวทางการพัฒนาชีวิตและอาชีพตามแนวทฤษฎีใหม่นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทาน พระราชดำริไว้ 3 ชั้นคือ ชั้นที่ 1 การผลิต ชั้นที่ 2 การรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ และชั้นที่ 3 การร่วมมือกับแหล่งเงิน (ธนาคาร) และกับแหล่งพลังงาน (อุคมพร อมรธรรม, 2549, 35)

บุรุษย ศิริมหาสาคร (2546) สรุปได้ว่าทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีและกรณีตัวอย่างการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร โครงการทฤษฎีใหม่ เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการพึ่งตนเองมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นความสามัคคีความร่วมมือในชุมชน และสังคม

สรุปได้ว่า ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคิดขึ้นจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อช่วยให้ชนบทเข้มแข็งแกร่งกล้าขึ้น หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม ซึ่งจะเป็นวิถีทางที่ทำให้ชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้ เลี้ยงตัวได้ มีความเข้มแข็งพอตัว

3.2 ทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ (New Theory) เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน เน้นการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อทำการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้งู้อื่นใจ ดังนี้

- 1 เกษตรกรมีพื้นที่น้อย ประมาณ 10-15 ไร่
- 2 อยู่ในเขตเกษตรใช้น้ำฝน ฝนตกไม่ชุกนัก
- 3 พื้นดินนั้นต้องสามารถปลูกข้าวได้
- 4 ที่ดินมีสภาพที่สามารถขุดบ่อเก็บกักน้ำได้
- 5 เกษตรกรมีฐานะค่อนข้างยากจน
- 6 มีสมาชิกครอบครัวปานกลาง (5-6 คน)
- 7 เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้

ในระดับที่ประหยัดก่อน

- 8 ต้องประหยัดและมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือกัน เพื่อลดค่าใช้จ่าย (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2523, 1; อ้างถึงใน สันติ พรหมจันทร์, 2546, 24-25)

สรุปได้ว่าเรื่องทฤษฎีใหม่ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวเนื่องกับชุมชน เกี่ยวเนื่องกับชนบท เกี่ยวเนื่องกับการผลิต เกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจ ที่วางความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับเศรษฐกิจที่ต้องดำเนินไปกับตลาดเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิต วิถีวัฒนธรรม เกี่ยวเนื่องกับประเพณีท้องถิ่น เกี่ยวเนื่องกับความมั่นคง เกี่ยวเนื่องกับ

วิทยาศาสตร์ เกี่ยวเนื่องกับธรรมชาติ เกี่ยวเนื่องกับการปกครอง เกี่ยวเนื่องกับการรวมตัวของสมาชิกในครอบครัว และที่สำคัญที่สุดคือเกี่ยวเนื่องกับวิถีคิดและจิตสำนึกของคนทั้งนี้ ก็เพราะปรัชญาแห่งทฤษฎีใหม่เป็นปรัชญาที่ว่าด้วยการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ที่สุดนั่นเอง นั่นคือการที่พระองค์ท่านได้ทอดพระเนตรเห็นสังคมอย่างเป็นองค์รวม ไม่ได้แยกการพัฒนาออกเป็นส่วน ๆ

3.3 ขั้นตอนของทฤษฎีใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

3.3.1 ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 การผลิตเพื่อพึ่งตนเองได้ เน้นความพออยู่พอกิน ในระดับประหยัดเริ่มโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10 ซึ่งอัตราส่วนนี้สามารถปรับได้ตามความเหมาะสม แล้วดำเนินการดังนี้

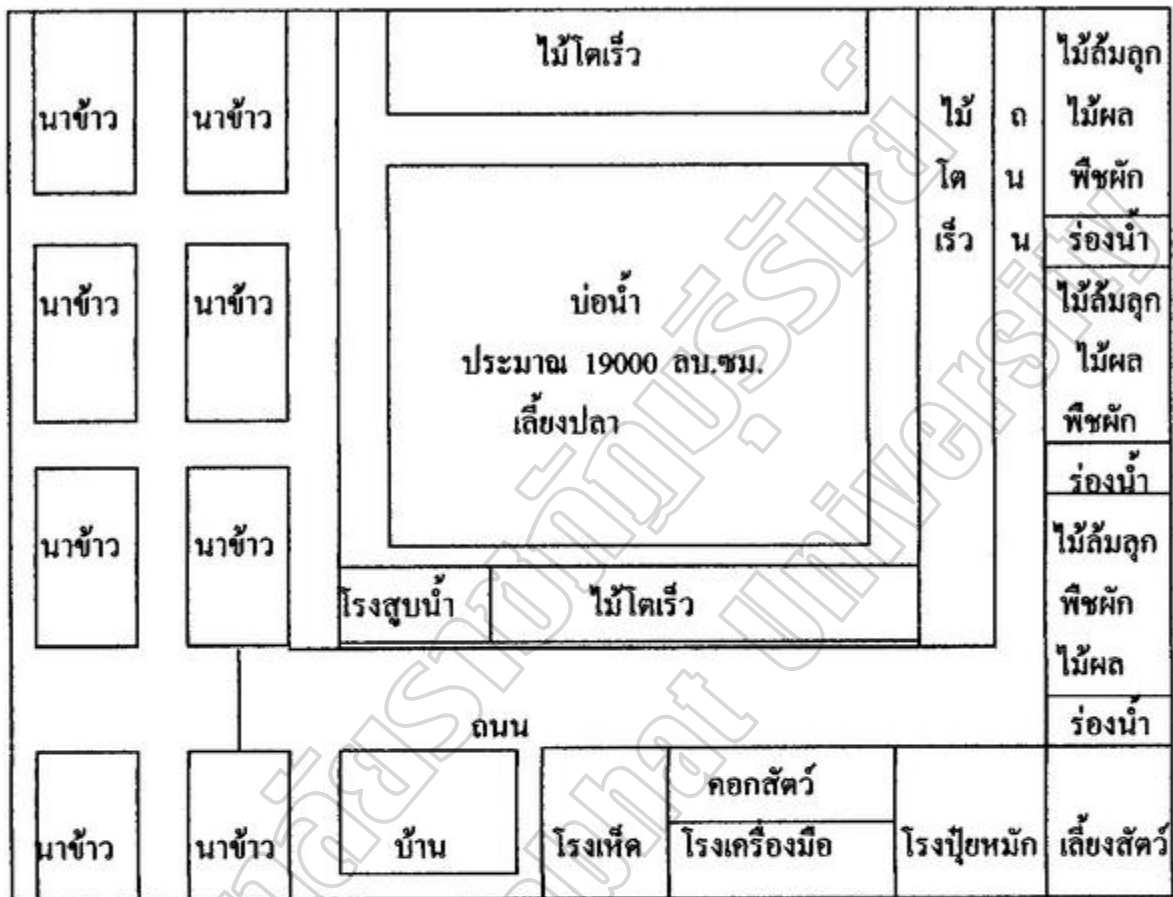
พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ใช้สำหรับขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำฝน และใช้เสริมในการปลูกพืชในฤดูแล้ง รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% สำหรับปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงครอบครัว เป็นการลดค่าใช้จ่ายเพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% สำหรับปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคนำไปจำหน่ายเป็นรายได้

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรียนอื่น ๆ เช่น เล้าสัตว์ เรือนเพาะชำ (พัฒนา ประเสริฐสุข และศศิกาญจน์ ธิบรรณทรัพย์, 2547, 63-66)

การแบ่งพื้นที่ตามแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” แสดงได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงการแบ่งพื้นที่เพื่อดำเนินงานตามแนวคิดทฤษฎีใหม่

ที่มา: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, 2; อ้างถึงในสันติ พรหมจันทร์, 2550, 26.

3.3.2 ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 การรวมกลุ่ม เป็นการดำเนินงานที่มุ่งเน้นความ

พอเพียงระดับชุมชน

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนเองจนได้ผล
แล้วก็เริ่มต้นขั้นที่สอง คือ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกัน
ดำเนินการ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การผลิต (พันธุ์พืช เครื่องมือ ชลประทาน ฯลฯ) เกษตรกรจะต้อง
ร่วมมือในการผลิตโดยเริ่มต้นตั้งแต่ ขั้นตอนเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การจัดหาปุ๋ยและอื่น ๆ
เพื่อการเพาะปลูก

2) การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)
เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด

เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหาขี้ข้าวรวบรวมข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจน การรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดีและลดค่าใช้จ่ายของต้นทุนลง

3) การเป็นอยู่ (เครื่องใช้ในการอุปโภคบริโภค เช่น กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)

ในขั้นนี้เกษตรกรควรมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่าง ๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้าที่พอเพียง ซึ่งไม่ได้หมายความว่าทุกคนรอบครัว ต้องผลิตสิ่งต่าง ๆ สำหรับการอุปโภค บริโภคได้ครบถ้วน แต่หมายถึงเกษตรกรสามารถ แลกเปลี่ยน รวมทั้งมีความสามารถในการซื้อหาสิ่งที่จำเป็นได้

4) สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกองทุนสำหรับกู้ยืม)

แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานอนามัย เมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

5) การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)

ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อ การศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

6) สังคมและศาสนาชุมชน

ควรเป็นที่รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ ยึดเหนี่ยว

กิจกรรมที่กล่าวมาทั้งหมด จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งรัฐเอกชนและสมาชิกของชุมชน

3.3.3 ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 การดำเนินการด้านธุรกิจ เป็นการติดต่อประสานงาน ร่วมมือกับองค์กรนอกกลุ่มเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงิน องค์กรเอกชนและ องค์กรธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงินสำหรับเพิ่มทุนประสิทธิภาพ ในด้าน ปัจจัยการผลิต การตลาด และการบริโภคผลผลิตเกษตรกร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ให้ดีขึ้น โดยต่างได้รับความร่วมมือกัน เช่น อาจเป็นประโยชน์ในด้านลดต้นทุน ปัจจัยการผลิต สามารถเข้าถึงแหล่งทุน มีช่องทางการตลาดสำหรับผลผลิตกว้างขวางขึ้น ขายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสมในตลาดแข่งขันเสรี และประหยัดต้นทุนในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน (Transaction Cost) เป็นต้น ตัวอย่างของการมีประโยชน์ร่วมกันระหว่างเกษตรกร และองค์กรนอกกลุ่มเกษตรกรในการดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม ได้แก่

- 1) ผลผลิตทางการเกษตรได้รับการพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น
- 2) เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)

3) ธนาคาร หรือบริษัทเอกชน สามารถซื้อผลผลิตทางการเกษตรได้จากเกษตรกรโดยตรง

4) เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคได้ในราคาถูก เพราะรวมกันซื้อจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์สามารถจัดซื้อได้ในราคาขายส่ง)

4. ประโยชน์ของทฤษฎีใหม่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาพระราชทานสรุปประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ไว้ดังนี้

4.1 ทำให้ประชาชนมีกินตามอัตภาพ คือไม่ได้รวยมาก แต่พอกิน ไม่อดอยาก

4.2 ถ้าน้ำมีพอก็สามารถที่จะทำการเกษตรหรือปลูกข้าวนาปีได้ และถ้าต่อไปในหน้าแล้ง น้ำมีน้อยก็สามารถนำน้ำที่กักเอาไว้ในสระเก็บน้ำของแต่ละแปลงมาปลูก แม้แต่ข้าวที่ยังปลูกไม่ได้ต้องเบียดเบียนชลประทานระบบใหญ่ และอาจปลูกผักหรือเลี้ยงปลาหรือทำอะไรก็ได้ ฉะนั้นทฤษฎีใหม่นี้มีไว้สำหรับป้องกันการขาดแคลนน้ำ

4.3 ถ้าในภาวะปกติ ก็สามารถทำให้มีรายได้มากขึ้น (รวยขึ้น)

4.4 ในภาวะที่มีอุทกภัยก็จะสามารถฟื้นตัวได้ โดยไม่ต้องให้ทางราชการช่วยมากเกินไป ทำให้ประชาชนพึ่งตนเองได้เป็นอย่างดี (สมพร เทพสิทธิ์า, 2549, 60)

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้พสกนิกรนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างประหยัดและมั่นคงยั่งยืน โดยยึดหลักในการพึ่งตนเอง และแบ่งทฤษฎีใหม่เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เป็นการผลิตเพื่อการพึ่งตนเอง เน้นการประหยัด ขั้นที่ 2 เน้นความพอเพียงในชุมชน ขั้นที่ 3 เน้นการธุรกิจ ประสานงานกับองค์กรอื่นเพื่อหาทุนมาดำเนินงานในการเพิ่มปัจจัยการผลิต การตลาด การบริโภค และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้ง 3 ขั้นตอนนี้เป็นการจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินงานและทำให้ความเป็นอยู่ของพสกนิกรดีขึ้น

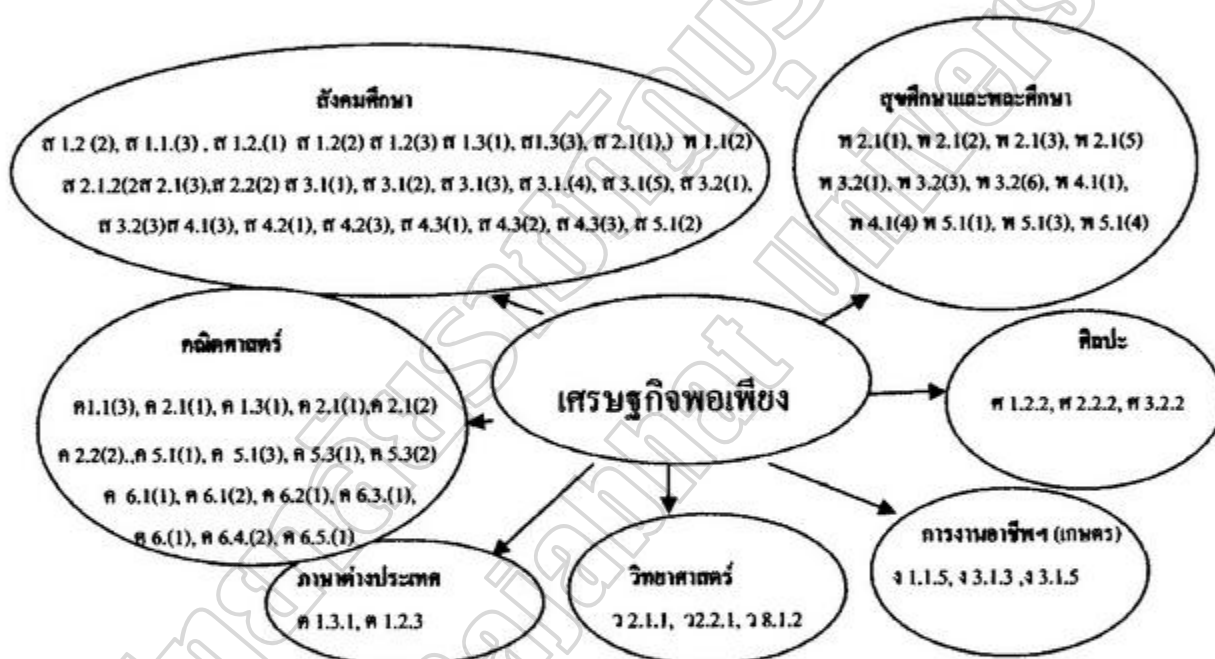
การนำทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริมาใช้ในโรงเรียน

1. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกับภาคีต่าง ๆ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนจากโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ

ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 132 คน ที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีประสบการณ์จัดในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “สร้างคน สร้างสังคม สู่วิถีพอเพียง : ประชุกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้” ร่วมระดมความคิดเห็นยกร่างตัวอย่างการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและหน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและหน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับ และได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงร่างชุดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหน่วยวิชาต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, 1) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ผังมโนทัศน์แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ระดับช่วงชั้นที่ 3

2 บทบาท แนวปฏิบัติของหน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 19; อ้างถึงใน ชีรพงษ์ ปุ๊กสันเทียะ, 2546, 46-48)

2.1 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะส่งผลให้การนำทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้ โดยเฉพาะในการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ประสบความสำเร็จ ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน คือ

2.1.1 ศึกษาทำความเข้าใจ หลักการ แนวคิดของ ทฤษฎีใหม่ให้ชัดเจน สร้างความเข้าใจ เผยแพร่หลักการแนวคิดทฤษฎีใหม่แก่ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

2.1.2 กำหนดเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียนในการให้ครูทุกคน นำหลักการแนวคิดของทฤษฎีใหม่สอดแทรกไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ

2.1.3 เน้นให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างจริงจัง เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริง

2.1.4 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนในท้องถิ่น เช่น เกษตรจังหวัด/อำเภอ/ ประมงจังหวัด/อำเภอ/องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด/องค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ เพื่อสร้างเครือข่าย

2.1.5 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

2.1.6 สนับสนุนอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของโรงเรียน

2.1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความ เข้าใจเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

2.1.8 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ อย่าง สม่าเสมอ

2.2 บทบาทของครู

ครูผู้สอน เป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการนำ “ทฤษฎีใหม่” สู่การเรียนรู้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวครูทุกคนต้องร่วมมือในการดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จ เนื่องจาก หลักการแนวคิดของ “ทฤษฎีใหม่” นั้น นอกจากในเรื่องการบริหารจัดการที่ดินและน้ำให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแล้ว ยังมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่นักเรียนต้องได้รับการปลูกฝัง โดยการปฏิบัติจริงอย่างสม่าเสมอ ทั้งนี้ครูสามารถสอดแทรกหลักการ แนวคิดทฤษฎีใหม่ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ส่วนการฝึกปฏิบัติจริงอย่างเต็มรูปแบบนักเรียนจะได้ปฏิบัติ ในงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี บทบาทที่สำคัญของครูผู้สอน คือ

2.2.1 ทำความเข้าใจ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ให้ชัดเจน

2.2.2 ทำงานเป็นทีมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ โดยกำหนดให้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เป็นประเด็นหลักในการบูรณาการกับ กลุ่มสาระต่าง ๆ

2.2.3 ประสานความร่วมมือกับชุมชน/องค์กรในท้องถิ่น ในการใช้
แหล่งการเรียนรู้จากท้องถิ่น

2.2.4 จัดทำแผนการสอน และจัดกิจกรรมตามแผนการสอน โดยเน้น
นักเรียนเป็นสำคัญด้วยรูปแบบการสอนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพปัจจัยพื้นฐาน
ของท้องถิ่น

2.2.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพที่แท้จริง

2.3 บทบาทนักเรียน

ในการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นการนำหลักการ แนวคิดทฤษฎีใหม่มาสู่การเรียนรู้ นักเรียนต้องเรียนรู้
ด้วยการปฏิบัติจริง โดย

2.3.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ และระบบ
เศรษฐกิจพอเพียง

2.3.2 ร่วมคิด ร่วมวางแผนการทำงานและรับผิดชอบในการงาน ทั้งนี้
โดยมีอิสระในการดำเนินงาน คิดเอง ทำเอง ในแนวทางของเศรษฐกิจแบบพอเพียงภายใต้การดูแล
อำนวยความสะดวกของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3.3 ฝึกการวางแผนในการปฏิบัติงานแบบครบวงจร (ใน 1 ปี จะทำ
อะไรเมื่อไร อย่างไร)

2.3.4 บันทึกผลของการทำงาน การปรับปรุงงาน สรุปองค์ความรู้
และรายงานผล

2.4 บทบาทชุมชน

ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ
และเอกชน ควรมีโอกาส มีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติ การช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน
การดำเนินงานของโรงเรียน ครู นักเรียน

2.5 บทบาทของศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ที่มามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน และส่งเสริมให้
ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนจากผู้ออกความรู้มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการนำ
หลักการแนวคิด ทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเน้นกระบวนการและการ
ปฏิบัติจริงจึงมีบทบาทดังนี้

2.5.1 เผยแพร่หลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ และ การนำหลักการ แนวคิดดังกล่าวสู่การเรียนการสอนในรูปแบบของเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และการบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระ

2.5.2 พัฒนาโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้

2.5.3 กิดค้น นำเสนอรูปแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

2.5.4 นิเทศ ติดตามผล สรุปลองค์ความรู้ ความคิด เทคนิควิธีปฏิบัติ และเผยแพร่

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ เป็นการนำหลักการแนวคิด ทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้อิงปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจะดำเนินงานดังกล่าวประสบผลสำเร็จ คือการปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้องเหมาะสมของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การนำทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้

ทฤษฎีใหม่ เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทาน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ให้สามารถประกอบอาชีพอย่างพอเพียงที่จะเลี้ยงตัวเองได้ ในระดับประหยัดเป็นอย่างน้อย หลักการสำคัญคือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตร ในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการพึ่งตนเองอย่างมีอิสระภาพ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีการใช้การคำนวณตามหลักวิชา เน้นความสามัคคี การร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชน และสังคม

การนำทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้จึงไม่ใช่เรื่องที่แปลกแยกไปจากสิ่งที่หลักสูตร กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้โรงเรียนจัดกิจกรรม การเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และยังเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั่นคือผู้เรียนได้เรียนรู้ ทั้งด้านทฤษฎี การฝึกคิด การตัดสินใจ และการปฏิบัติควบคู่กันไป

3.1 กิจกรรมที่แสดงถึงการนำ “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่คือ การบริหารจัดการ ดังนั้นกิจกรรมสำคัญของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่า มีการนำหลักการแนวคิดของ “ทฤษฎีใหม่” สอดแทรกเข้าสู่การเรียนรู้ คือ

- 3.1.1. นักเรียนมีกิจกรรมสำรวจ รวบรวม บันทึก ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล
ในเรื่องที่ศึกษา หรือสนใจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/ปัญหา/ความต้องการ
- 3.1.2 นักเรียนมีกิจกรรมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน/
ศึกษา/ดำเนินงาน
- 3.1.3 นักเรียนมีกิจกรรมในการจัดลำดับความสำคัญของงาน
- 3.1.4 นักเรียนมีกิจกรรมที่แสดงว่าเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
ของ 4 งาน
- 3.1.5 นักเรียนมีกิจกรรมในการกำหนดทางเลือก และกำหนดผู้รับผิดชอบงาน
- 3.1.6 นักเรียนมีกิจกรรมการคิดคำนวณ โดยใช้หลักวิชา
- 3.1.7 นักเรียนมีการใช้กระบวนการตัดสินใจ
- 3.1.8 นักเรียนมีกิจกรรมการคิดวิเคราะห์และการวางแผนอย่างครบวงจร
(มองภาพตลอดแนว)
- 3.1.9 นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่ร่วมกันกำหนด
- 3.1.10 นักเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3.1.11 นักเรียนมีกิจกรรมกลุ่มที่เน้นถึงความร่วมมือและความสามัคคี
- 3.1.12 นักเรียนมีกิจกรรมที่แสดงถึงความขยัน อดทน ไม่ทอดลอย
- 3.1.13 นักเรียนมีกิจกรรมที่เน้นความพอเพียงในระดับประหยัด
- กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องหรือแต่ละเนื้อหา ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรมตามรายการ
ที่กำหนดไว้ครบทุกรายการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละวิชา/เนื้อหา เป็นสำคัญ สำหรับการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ควรมี
กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นครบทุกกิจกรรม นอกจากนี้ ครูในฐานะผู้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการนำ
หลักการแนวคิดทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้ ควรมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน และส่งเสริม
ให้นักเรียนมีกิจกรรมหรือพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นอยู่เสมอ เช่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครูควรถามหาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนได้มีกิจกรรมการสำรวจ แสวงหาและวิเคราะห์ข้อมูล
หรือการกระตุ้นให้นักเรียนพยายามสร้างทางเลือกอย่างหลากหลายในการทำงาน การให้นักเรียน
ระดมความคิดภายใต้ผลของการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมทั้งระบบของงาน
การให้นักเรียนระบุถึงประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย จากการปฏิบัติงาน เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ล้วน
เป็นจุดเน้นของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพและกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543, 9-10; อ้างถึงใน ชีรพงษ์ ปุ๊กตันเทียะ,
2546, 51)

3.2 จุดเริ่มต้นการนำทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้ในงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง การเริ่มต้นนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ควรเริ่มจาก

3.2.1 การให้ข้อมูลในเรื่องหลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรแบบผสมผสาน รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ปรากฏในทฤษฎีใหม่ และรูปแบบการจัดกิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่กรมกำหนด แก่ครูทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง กรรมการ โรงเรียนและชุมชน

3.2.2 โรงเรียน ศึกษาสภาพข้อมูลในพื้นที่ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการจัดกิจกรรม เช่น สภาพดิน น้ำ พืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2.3 ศึกษาสภาพความพร้อมของโรงเรียนในด้านพื้นที่ แหล่งน้ำ บุคลากร เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรม

3.2.4 ปรับเนื้อหา สาระ และกิจกรรม เพื่อจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการนำทฤษฎีใหม่เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นในเรื่องการปฏิบัติและกระบวนการต่าง ๆ ที่ปรากฏในทฤษฎีใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องยึดหยุ่น ในเรื่องเวลาเรียน นั่นคือกิจกรรมที่ปฏิบัติให้ถือเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง นับแต่เริ่มดำเนินการ จนกระทั่งมีผลผลิต การจัดการกับผลผลิตที่ได้ จัดกิจกรรมให้บูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ เป็นการเรียนรู้วิชาอื่นจากแปลงเกษตร เช่น บูรณาการกับกลุ่มสาระภาษาไทย ในเรื่องการจดบันทึก ข้อมูล การรายงานผล บูรณาการกับกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ในเรื่องการคิดคำนวณต้นทุน กำไร-ขาดทุน บูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1-2 ส 3.1 (4) เข้าใจระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ ช่วงชั้นที่ 3-4 ส 3.1 (5) เข้าใจเกี่ยวกับระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550, 21)

4. แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน

รายละเอียดแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมีดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545, 24-34)

4.1 ศึกษารายละเอียดแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ การศึกษารายละเอียดแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีความสำคัญและเป็นประโยชน์คือโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ก่อนที่โรงเรียนจะนำแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่มาดำเนินงานจัดทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ในโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว “ทฤษฎีใหม่” เป็นอย่างดี จึงจะสามารถดำเนินงานได้ เป็นผลสำเร็จซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้ดีด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.1.1 ศึกษาเอกสารและสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรทฤษฎีใหม่ เช่น การจัดพื้นที่ การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช เป็นต้น

4.1.2 ศึกษาจากผู้รู้โดยเชิญวิทยากรในท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มาบรรยายให้ความรู้แก่ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกคน

4.1.3 ศึกษาคุณภาพแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ โรงเรียนควรที่จะจัดให้มีการศึกษาคุณภาพให้บุคลากรเห็นสภาพและการดำเนินงานในสถานที่จริงในการจัดเกษตร ทฤษฎีใหม่ ซึ่งมีทั้งหน่วยงานทางราชการ และเอกชนที่ได้ดำเนินการแล้ว เช่น โครงการพัฒนา พื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา โครงการสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านแคนสามัคคี ศูนย์ศึกษา การพัฒนาห้วยทราย วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยี และแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของ เกษตรกร

4.2. วิเคราะห์สภาพของการศึกษา หลังจากผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน มีความเข้าใจรายละเอียดเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องวิเคราะห์ว่า โรงเรียนของตน สามารถจัดเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้หรือไม่ โดยผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เกี่ยวข้องและผู้เรียน ต้องร่วมกันวิเคราะห์ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เช่น สภาพพื้นที่ แหล่งน้ำ บุคลากร งบประมาณ ชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยในการดำเนินงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวทางเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” แนวทางการ วิเคราะห์สภาพของโรงเรียนมีดังนี้

4.2.1 พื้นที่ของโรงเรียนที่จะจัดเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงต้องเป็นพื้นที่ ในแปลงเดียวกันเพื่อเป็นการเกื้อกูลทรัพยากรซึ่งกันและกัน ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ตามแนว เกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งแบ่งตามอัตราส่วน โดยประมาณ 30 : 30 : 30 : 10 อัตราส่วนดังกล่าว ประกอบด้วย สระน้ำ : ปลูกข้าว : ปลูกพืชผัก/ไม้ผล : ที่อยู่อาศัย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ขนาดพื้นที่และอัตราส่วนดังกล่าว สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม หากโรงเรียน มีสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้วสามารถที่จะปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเรียนรู้เกษตรได้โดย ไม่จำเป็นต้อง ทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นมาใหม่

4.2.2 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1) บุคลากรภายในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน กรรมการ

สถานศึกษา ควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนควรเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2) บุคลากรภายนอกโรงเรียน ควรเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือสนับสนุน ในการดำเนินการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

“ทฤษฎีใหม่” โดยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเกษตร

4.2.3 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ โรงเรียนควรมีการสำรวจ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือว่า มีความพร้อมในการดำเนินการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” หากไม่พร้อม ควรจัดหาให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

4.2.4 งบประมาณ โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจากรัฐ และเงินนอกงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากเงินสมทบอื่น ๆ ว่า เพียงพอต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” หรือไม่

4.2.5 สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยส่งผลให้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ประสบผลสำเร็จมี

1) อาชีพและการตลาดในชุมชน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับอาชีพและการตลาดของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งผู้เรียนสามารถจะนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านได้

2) ความสัมพันธ์ในชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กร ในชุมชน โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

4.3 ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ดังนี้

สาระที่ ๑ : การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑ : เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว ที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

มาตรฐาน ง ๑.๒ : มีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่องาน

สาระที่ ๒ : การอาชีพ

มาตรฐาน ง ๒.๑ : เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต

4.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน

จากการแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องทฤษฎีใหม่ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ มีความตระหนักเห็นคุณค่าและมีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินงานตามพระราชดำริของพระองค์ท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบัน มีโรงเรียนหลาย สังกัดได้มีการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” กรมวิชาการ จึงได้จัดทำเอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนที่จะดำเนินการประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ จุดประสงค์ในแต่ละระดับการศึกษา กระบวนการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่และแนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละระดับ มีรายละเอียด ดังนี้

4.4.1 เป้าหมาย เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” คือ

- 1) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการดำรงชีวิตตามแนวเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อการพึ่งตนเองพออยู่พอกิน และมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน
- 2) โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

4.4.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
- 2) เพื่อให้มีความสามารถในการกระบวนการ และการบริหารจัดการตามแนวเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
- 3) เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) เพื่อให้สามารถ นำแนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

4.4.3 จุดประสงค์ แสดงได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจุดประสงค์การเรียนรู้เกษตรกรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่”

ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
1. มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีทักษะและประสบการณ์พื้นฐานในเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 3. มีความขยันอดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด พึ่งตนเอง และสามัคคี	1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินงานตามกระบวนการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 3. มีความสามารถในการบริหารจัดการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 4. มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด และสามัคคี	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และหลักการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความสามารถในการดำเนินงานตามเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 3. มีความสามารถในการบริหารจัดการเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียง 4. มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด พึ่งตนเอง และสามัคคี

ที่มา : ธีรพงศ์ ปุ๊กสันทียะ, 2546, 64.

4.4.4 กระบวนการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” จากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ จากเอกสารและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พอจะสรุปกระบวนการของการดำเนินงาน ได้ 4 ขั้นตอน คือ

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
- 2) การวางแผนและการออกแบบจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน
- 3) การดำเนินงาน
- 4) ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนา

4.4.5 เสนอแนะวิธีการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งมี 3 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 บูรณาการในกลุ่มสาระ

จัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการบูรณาการเข้ากับวิชาเกษตรหรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับเกษตรซึ่งมีให้เลือกมากมายทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตัวอย่าง เช่น วิชาการปลูกข้าว ครูผู้สอนอาจจะจัดทำแผนปฏิบัติให้ผู้เรียนไปปลูกข้าวในแปลงเกษตร โดยใช้เวลาประมาณ 70% ของเวลาเรียน และที่เหลือ 30% ของเวลาเรียน ให้ผู้เรียนไปเรียนรู้เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับหลักการและแนวทางสำคัญของเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคเรียนต่อไป ผู้เรียนคนนี้จะลงทะเบียนวิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด เมื่อถึงชั่วโมงเรียนเขาก็จะไปเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อน้ำ แปลงเกษตร โดยใช้เวลาประมาณ 70% ของเวลาเรียน ส่วนที่เหลือ 30% ก็ไปเรียนรู้เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับหลักการและแนวทางสำคัญของเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงและให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีรายวิชาเกษตรผสมผสานหรือรายวิชาอื่นในทำนองเดียวกัน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมในแปลงเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง การเลือกเรียนรายวิชาในลักษณะนี้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และทักษะทั้งเกษตรผสมผสานหลักการและแนวทางสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไปด้วย ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือ ทุกกลุ่มสาระ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย เพราะเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยผู้สอนทุกกลุ่มสาระ/รายวิชาร่วมกันวิเคราะห์ จุดประสงค์ เนื้อหา ทักษะ กระบวนการของทุกกลุ่มสาระ เพื่อบูรณาการให้สอดคล้องกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการนี้ทำให้จำนวนคาบเวลาเรียนวิชาต่างๆ ในห้องเรียนจะลดลง เพราะว่าเนื้อหาบางเรื่องได้เรียนรู้ในขณะที่ลงปฏิบัติงานในแปลงเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้วิธีนี้ จะทำให้คาบเวลาเรียนในชั้นเรียนน้อยลง แต่คาบเวลาปฏิบัติงานในแปลงเกษตรจะเพิ่มมากขึ้น

วิธีที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสนใจ

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ โดยการคัดเลือกผู้เรียนทุกระดับชั้นที่สนใจเข้าร่วมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” โดยใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมนอกเวลาเรียน เช่น ในเวลาเช้าก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน ตอนเย็นหลังเลิกเรียน วันหยุด การเรียนรู้วิธีนี้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดระยะเวลาการดำเนินงาน แต่การเรียนรู้วิธีนี้มีข้อจำกัดคือ ไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระที่จัดการเรียนการสอน

ในสถานศึกษา ซึ่งไม่มีระดับผลการเรียน และหน่วยการเรียน การจัดการเรียนรู้วิธีนี้ หากจะให้
ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ควรอนุญาตให้ผู้เรียนพักในโรงเรียนหรือคัดเลือกผู้เรียนที่อยู่ใกล้
โรงเรียนโดยประสานงานกับผู้ปกครอง

วิธีที่ 3 จัดการเรียนรู้แบบกิจกรรม

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นการปฏิบัติจริง โดยใช้เวลาในคาบกิจกรรม
ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมอิสระ นอกจากนี้อาจใช้เวลานอกเวลาเรียนปฏิบัติกิจกรรม
เพิ่มเติม เช่น ก่อนเข้าห้องเรียน พักกลางวัน ตอนเย็นหลังเลิกเรียน วันหยุด เพื่อดูผลงาน
ที่ดำเนินการอยู่ เช่น การให้อาหารสัตว์ การรดน้ำพรวนดิน ใส่น้ำปุ๋ยพืชผัก ฯลฯ และในขณะที่
ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อาจารย์ที่ปรึกษาทราบพัฒนาการของผู้เรียนและประเมินกิจกรรม
ของผู้เรียนได้ถูกต้อง

4.4.6 คำเนิงานจัดการเรียนรู้

หลังจากที่โรงเรียนได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของโรงเรียนแล้ว และได้
ตัดสินใจที่จะดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
โรงเรียนจึงควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร และศึกษาแนวทางการเรียนรู้ โรงเรียนควรดำเนินงาน
จัดการเรียนรู้ โดยมีการดำเนินงาน เป็น 2 ชั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ชั้นเตรียมการ ก่อนที่โรงเรียนจะนำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว
พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ไปบูรณาการเข้าในหลักสูตรนั้น โรงเรียนควรมีการเตรียมการ
ในเรื่องต่อไปนี้

1.1 บุคลากร ในการเตรียมการเพื่อจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจ
พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” โรงเรียนควรมีการจัดเตรียมบุคลากรที่จะเข้าร่วมงาน
เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อให้รับทราบร่วมกันเกี่ยวกับ
เรื่องต่าง ๆ เช่น นโยบาย แนวการจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการแนวทางเกษตร
แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เข้ากับกลุ่มประสบการณ์/รายวิชาต่าง ๆ

1.2 แปลงปฏิบัติการเกษตร ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการจัดการ
เรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” คือ การแบ่งสัดส่วนพื้นที่
ในแปลงปฏิบัติการเกษตรออกเป็น 4 ส่วน ซึ่งโรงเรียนจำเป็นต้องมีการเตรียมแปลงปฏิบัติการใน
เรื่องนี้ไว้ให้พร้อม นอกจากนี้ควรคำนึงถึงสภาพความเหมาะสมของภูมิประเทศ บริเวณใดควรขุด
บ่อเก็บกักน้ำ แปลงนา ปลูกไม้ผล พืชผัก ทั้งนี้ให้มีสัดส่วน โดยประมาณ

30 : 30 : 30 : 10 การแบ่งสัดส่วนนี้สามารถเพิ่มหรือลด บิดหมุนได้ตามความเหมาะสมแต่กิจกรรมทางการเกษตรควรอยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อการเกื้อกูลซึ่งกันและกันและสะดวกในการปฏิบัติงาน ประหยัดเวลา และแรงงาน

1.3 งบประมาณ โรงเรียนต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างรอบคอบรัดกุม โดยจัดสรรงบประมาณในแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน แหล่งที่มาของงบประมาณในช่วงแรกที่โรงเรียนนำมาดำเนินงาน อาจใช้เงินบำรุงการศึกษา เงินชมรม หรือ สมาคมผู้ปกครองเงินบริจาคผู้มีจิตศรัทธา และเงินสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

1.4 ปัจจัยการผลิต ปัจจัยในการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้แก่ สิ่งต่างๆ ที่โรงเรียนต้องนำมาใช้ในการปลูกพืชและสัตว์เลี้ยง เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ฯลฯ ซึ่งในการเลือกปัจจัยในการผลิตควรมีการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยกำหนดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่จะปลูกและเลี้ยงในขนาดพื้นที่เท่าไร ชนิดพันธุ์อะไรเท่าใด ได้มาโดยวิธีใด ตลอดจนฤดูกาลและระยะเวลาเพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติการประสานงานและการกำหนดงบประมาณสำหรับการหาพันธุ์พืชและสัตว์นั้น โรงเรียนสามารถที่จะประสานงานกับหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนได้ เช่น สำนักงานปศุสัตว์ ผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ

1.5 อุปกรณ์เครื่องมือ หลังจากที่โรงเรียนได้มีการเตรียมการเกี่ยวกับแปลงปฏิบัติการเกษตร และปัจจัยการผลิตแล้ว โรงเรียนจำเป็นต้องจัดเตรียม คือ อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมเกษตรของผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนควรที่จะพิจารณาอย่างรอบคอบในการจัดเตรียม เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น จำนวน ชนิด ขนาด ฯลฯ

1.6 กำหนดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนที่โรงเรียนจะดำเนินงานจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โรงเรียนควรที่จะกำหนดภาพของงานทั้งหมดก่อน คือ จัดทำกำหนดการสอน แผนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจำเป็นต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ กำหนดการสอนนี้จะทำให้ผู้สอนแต่ละท่านทราบว่าต้องจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในเรื่องใดบ้าง ใช้เวลาเท่าใด หลังจากนั้นแต่ละท่านทำรายละเอียดจากกำหนดการสอนไปจัดทำแผนการสอนของตนเอง สำหรับกลุ่มสาระหรือรายวิชาที่ต้องบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ กลุ่มวิชา และรายวิชาผู้สอนที่รับผิดชอบในวิชาเหล่านั้นต้องมาพิจารณาและจัดทำร่วมกัน

1.7 สื่อต่าง ๆ โรงเรียนควรจัดเตรียม จัดหาสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เอกสาร วีดิทัศน์ ซีดีรอม ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” โดยติดต่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

2) ชั้นดำเนินงาน ในขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

2.1 การจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ผู้สอนควรศึกษาและวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มา หลักการแนวคิด เนื้อหาสาระเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ว่ามีเรื่องใดบ้างที่แตกต่างไปจากโครงสร้าง เนื้อหาที่มีอยู่ในคำอธิบาย คำอธิบายรายวิชา เช่น การจัดการดิน การจัดการน้ำ ความรู้เรื่องปลูกข้าว ฯลฯ แล้วเพิ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมการดำเนินงานตามแนวเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และกระบวนการอื่น ๆ เข้าไปบูรณาการไว้ในหลักสูตร ตลอดจนผู้สอนควรศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่หลายวิธี แต่ละวิธีจัดอย่างไร มีข้อจำกัดอะไรบ้าง คงได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผล ในขณะที่เดียวกันผู้สอนควรบอกวัตถุประสงค์และแนะนำผู้เรียน ให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เช่น วัตถุประสงค์ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระของเกษตร และการลงแปลงปฏิบัติกิจกรรมเกษตร ฯลฯ หลังจากนั้น ผู้สอนจึงดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ โดยนำกระบวนการดำเนินงานตามแนวทางเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และกระบวนการอื่น ๆ เข้าไปสอดแทรกในระหว่างการจัดการเรียนการสอนด้วย

2.2 การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ตามแนวเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มิใช่เป็นการสร้างกลุ่มสาระกลุ่มวิชา และรายวิชาใหม่ เพียงแต่นำหลักการแนวคิดของเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เข้ามาบูรณาการไว้ในหลักสูตร โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตามปกติ ในกลุ่มสาระ กลุ่มวิชาและรายวิชาอื่น ๆ เพียงแต่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมเพิ่มเข้าไป เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และจุดประสงค์ ตามแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” คงได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น ในการวัดผลและประเมินผล ผู้สอนต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล กล่าวคือ ผู้สอนอาจใช้วิธีการวัดผล

ได้หลายวิธี เช่น แบบสังเกตการปฏิบัติงาน แบบตรวจสอบ แบบสำรวจรายการฯ สำหรับแฟ้มสะสมงาน ก็เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการประเมินผลที่นิยมมาใช้ในการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ เพราะสามารถมองเห็นร่องรอยการทำงานของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสำเร็จเป็นชิ้นงานออกมา

ข้อควรคำนึงในการวัดผลและประเมินผลการเรียนก็คือ ผู้สอนทุกกลุ่มสาระ กลุ่มวิชา และรายวิชานั้น ๆ ควรจะได้มีการพิจารณาร่วมกันว่าผู้เรียนได้ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะกระบวนการ ความแนวทางเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม เพื่อจะได้รู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูล ปัญหา ข้อดีและข้อจำกัดของการดำเนินงานตามแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
2. เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

วิธีการติดตามและประเมินผล

1. การสังเกต
2. การใช้แบบสอบถาม
3. การสัมภาษณ์
4. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
5. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

ผู้ดำเนินการติดตามผลและประเมินผล ประกอบด้วย

1. ผู้ประเมินภายใน ได้แก่
 - 1.1 บุคลากรภายในสถานศึกษา
 - 1.1.1 ผู้บริหาร
 - 1.1.2 ผู้สอน
 - 1.1.3 ผู้เรียน
 - 1.2 บุคลากรภายนอกสถานศึกษา
 - 1.2.1 ผู้ปกครอง
 - 1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษา
 - 1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ประเมินภายนอก ได้แก่ บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เนื้อหาที่ใช้ในการประเมิน

2.1 การบริหารจัดการ ได้แก่

- 2.1.1 โครงการและแผนงาน
- 2.1.2 การจัดแบ่งพื้นที่
- 2.1.3 งบประมาณ
- 2.1.4 อุปกรณ์/เครื่องมือ
- 2.1.5 ผลผลิต

2.2 หลักสูตรและการเรียนการสอน ได้แก่

- 2.2.1 เอกสารหลักสูตรของโรงเรียน
- 2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้
- 2.2.3 สื่อการเรียน
- 2.2.4 วัสดุและประเมินผล

2.3 ผู้เรียน ได้แก่

- 2.3.1 ผลงาน
- 2.3.2 โครงงาน
- 2.3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า การนำทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริมาใช้ในโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ สำนักในบทบาทหน้าที่ มีคุณสมบัติที่ดี มีความรู้ทางการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐาน ตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์ และมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งหลักการและวิธีการในการจัดการศึกษา ให้ครอบคลุม มีความสมดุล เชื่อมโยงพึ่งพิงกันทุกด้าน มีความตระหนัก จริงใจ จริงจัง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกระดับ ทุกขั้นตอนของการศึกษาอย่างสมบูรณ์ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อฝึกฝนนักเรียนให้เกิดความคิดวิเคราะห์ หาเหตุผล เกิดทักษะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อไป

เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สุคนธ์ สิ้นทพานนท์ และคณะ, 2545, 127-133)

1.1 ความหมาย “บูรณาการ” หมายถึง การนำส่วนย่อย ๆ มารวมกันอย่างเป็นระบบสอดคล้องสัมพันธ์กัน การรวมวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อจัดการสอนให้สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง (สำนักพจนานุกรมมติชน, 2547, 507)

“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ” เป็นการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์หรือวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชา ขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความคิด ทักษะต่าง ๆ ความสามารถและประสบการณ์ในเวลาเดียวกัน ซึ่งการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ สู่การเรียนรู้นั้นควรนำหลักการแนวคิดดังกล่าว บูรณาการกับสาระของวิชา หรือกลุ่มสาระต่าง ๆ ให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ในลักษณะองค์รวมที่มีสภาพใกล้เคียงกับชีวิตจริง ทำให้สามารถเชื่อมโยงเรื่องจริงกับสิ่งที่เรียนได้

1.2 แนวคิดของการบูรณาการ ในบรรดานักการศึกษาที่มีความเชื่อว่าทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism) ต่างก็ให้ความสำคัญกับแนวคิดของการบูรณาการ กล่าวคือ โดยการรวมข้อมูลพื้นฐาน (Data) บุคคลสามารถสร้างเป็นข้อมูล (Information) โดยการรวมข้อมูลต่าง ๆ บุคคลสามารถสร้างเป็นความรู้ (Knowledge) โดยการรวมความรู้ต่าง ๆ (Knowledge) บุคคลสามารถสร้างเป็นสติปัญญา (Wisdom)

1.3 เหตุผลที่ต้องบูรณาการ

1.3.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ในเวลาเดียวกัน ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในลักษณะ องค์รวม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกับชีวิตจริง

1.3.2 หลักสูตรและการเรียนรู้แบบบูรณาการมีประโยชน์ในการลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาต่าง ๆ ปัจจุบันความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การเรียนรู้แบบสัมพันธ์วิชา มีความสำคัญมากกว่าแต่ละวิชาต่างก็จะเพิ่มเนื้อหาวิชาของคนเข้าไป

1.3.3 การเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถตอบสนองความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีหลายด้าน เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ การมองพื้นที่ ความแคล่วคล่องของร่างกาย และความเคลื่อนไหว คนตรี สังคมหรือมนุษยสัมพันธ์ และความรู้ความเข้าใจตนเอง ซึ่งรวมเรียกว่า “พหุปัญญา” (Multiple Intelligence) และตอบสนองต่อความสามารถที่จะแสดงออก

และตอบสนองทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)

1.4 ประโยชน์ของการบูรณาการ การนำความคิดรวบยอดของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมมีประโยชน์หลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือ คุณค่าในการนำความรู้และทักษะไปใช้ ข้อผิดพลาดของการไม่นำสิ่งที่ได้เรียนหรือวิชาการต่าง ๆ ที่เรียนมาสัมพันธ์กันก็คือ ผู้เรียนจะเข้าไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเฉพาะในสถานการณ์หนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อพบกับสถานการณ์ใหม่ จะไม่เข้าใจหรือไม่สามารถนำความรู้ ทักษะที่มีไปประยุกต์ใช้ได้ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนมีความรู้ทักษะในการเขียนรายงานในวิชาภาษา แต่ไม่สามารถจะนำความรู้ ทักษะพื้นฐานที่มีอยู่แล้วไปใช้ในการเขียนรายงานในวิชาวิทยาศาสตร์ได้ เป็นต้น ดังนั้น การบูรณาการหรือการสร้างเชื่อมโยงระหว่างวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่าสิ่งที่ได้จากโรงเรียนมีประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

การเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือการหลอมรวมวิชาเป็นแนวทางที่ทำให้ครูผู้สอนได้ทำงานร่วมกัน กล่าวกันว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต่างคนต่างทำงานมากที่สุด ซึ่งจริง ๆ แล้วไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น เมื่อครูวิทยาศาสตร์ต้องการจะเชื่อมโยงเรื่องหนึ่งเรื่องใดกับวิชาสังคมศึกษาก็ควรจะประสานงานกัน แต่จะร่วมมือกันทำงาน ร่วมมือกันอย่างไร ขึ้นอยู่กับวิธีหรือลักษณะในการบูรณาการที่จะนำมาใช้

1.5 กรอบแนวคิดที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.5.1 ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นและเข้าใจตรงกันในเรื่องการจัดการเรียนรู้

1.5.2 ครูผู้สอนได้คิดวางแผน และประเมินผลร่วมกัน

1.5.3 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้

1.5.4 เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการเชื่อมโยง มากกว่า การเรียนรู้ที่เกิดจาก

เนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง

1.6 ลักษณะสำคัญของการบูรณาการ

1.6.1 เป็นการบูรณาการระหว่าง ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้

1.6.2 เป็นการบูรณาการระหว่างพัฒนาการทางด้านความรู้และทางด้านจิตใจ

1.6.3 เป็นการบูรณาการระหว่าง ความรู้และการปฏิบัติ

1.6.4 เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่อยู่ในห้องเรียนและสิ่งที่อยู่ในชีวิตจริง

1.6.5 เป็นการบูรณาการระหว่าง วิชาต่าง ๆ

1.7 รูปแบบของการบูรณาการ การเรียนรู้แบบบูรณาการมี 2 ลักษณะ คือ การบูรณาการภายในวิชา และการบูรณาการระหว่างวิชา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.7.1 การบูรณาการภายในวิชา เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างเนื้อหา

ในกลุ่มวิชา หรือรายวิชาเดียวกันเข้าด้วยกัน

1.7.2 การบูรณาการระหว่างวิชา เป็นการบูรณาการที่จัดได้ว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ มีด้วยกัน 4 แบบ คือ

1) บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้สอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ได้นำเนื้อหาของวิชาอื่น ๆ เข้ามาบูรณาการกับวิชาที่ตนสอน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยครูผู้สอนเพียงคนเดียว

2) บูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel) เป็นการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอนแต่วางแผนการสอนร่วมกัน เพื่อรวมองค์ประกอบของหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหา แล้วครูผู้สอนแต่ละวิชาสอนแยกกัน ชิ้นงานที่ให้แก่วิธีเรียนขึ้นอยู่กับครูผู้สอนแต่ละวิชา แต่ทั้งหมดต้องสะท้อนถึงหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหาที่ระบุไว้ร่วมกัน

3) บูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary) วิธีการนี้ครูผู้สอนหลาย ๆ คนจากหลายวิชามาวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหา ต่างคนต่างแยกกันสอนเป็นส่วนใหญ่ แต่มีการมอบหมายงาน หรือโครงการ ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันและกำหนดว่า จะแบ่งโครงการนั้นออกเป็นโครงการย่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติ ในแต่ละรายวิชาตามโครงการย่อยนั้น

4) บูรณาการแบบข้ามวิชาหรือร่วมกันสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary) วิธีการนี้เป็นการสอนที่ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ จะร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีม มีการวางแผน ปรัชญาหรือร่วมกันโดยกำหนด หัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหา ร่วมกันแล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ โดยผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน

1.8 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จากรูปแบบของการบูรณาการทั้ง 4 รูปแบบ เราสามารถกำหนดเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามรูปแบบที่ 1 และ 2

วิธีที่ 1 เลือกหัวเรื่อง ก่อน มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. เลือกหัวเรื่อง โดยวิธีสำรวจความต้องการของนักเรียน ชุมชน หรือการระดมสมองของครูและนักเรียน แล้วร่วมกันกำหนดเป็นหัวเรื่อง ซึ่งหัวเรื่องที่กำหนดควรสอดคล้องกับชีวิตจริง แล้วศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดหัวเรื่องให้แคบลง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเชื่อมโยงระหว่างวิชา ความรู้ ความสนใจของนักเรียนโดยอาจทำเป็นแผนที่ทางความคิด หรือภาพเชื่อมโยง เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ศึกษาในวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

2. พัฒนาหัวเรื่อง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ ความรู้ ความสามารถ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน วัตถุประสงค์ควรเขียนในลักษณะที่จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่าง วิชา และต้องเขียนให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่กิจกรรม กำหนดเวลาในการสอนให้เหมาะสมกับปฏิทิน การปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น จะสอนเมื่อใด ใช้เวลาเท่าไร ยึดหยุ่นได้เพียงใดต้องใช้เวลา ในการสำรวจหรือทำกิจกรรมนอกห้องเรียนหรือไม่ ถ้าใช้ต้องใช้เวลาโดยประมาณเท่าไร รวมทั้ง การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการจัดกิจกรรม

3. ระบุทรัพยากรที่ต้องการ ควรเป็นทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งติดต่อ แหล่งทรัพยากร

4. พัฒนากิจกรรม โดยพัฒนากิจกรรมที่ช่วยให้เกิดความเชื่อมโยง กับเนื้อหาวิชาอื่น กำหนดจุดมุ่งหมายของกิจกรรมให้ชัดเจน เลือกวิธีที่ครูจะทำงานร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชา เลือกวิธีสอน และเอกสารประกอบการสอน เช่น ใบงาน

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้

6. ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ด้วยวิธีที่หลากหลาย

7. ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้โดยสำรวจจุดเด่น จุดด้อยของกิจกรรม แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูด้วยกัน แล้วนำไปปรับปรุง

วิธีที่ 2 เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อน มีลำดับการดำเนินงาน ดังนี้

1. เลือกวัตถุประสงค์การเรียนรู้จาก 2 รายวิชาขึ้นไป ที่จะนำมาบูรณา การกัน โดยต้องพิจารณาจุดประสงค์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาบูรณาการกัน

2. นำจุดประสงค์ในข้อ 1. มาสร้างเป็นหัวเรื่อง

3. ระบุทรัพยากรที่ต้องการ

4. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้

5. ดำเนินการตามกิจกรรมที่เตรียมไว้

6. ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

7. ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้

8. แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูด้วยกันเพื่อนำไปปรับปรุงงาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามรูปแบบที่ 3 และ 4

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามรูปแบบที่ 3 และ 4 เน้นการ ให้นักเรียนศึกษาหรือปฏิบัติงาน/โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหามากกว่า 1 วิชา ขึ้นไป นั่นคือ การให้นักเรียนทำงาน/โครงการ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานจะคล้ายกับวิธีที่ 2 ดังที่กล่าว มาแล้วข้างต้น แต่ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นการกำหนดให้นักเรียนทำโครงการ

ซึ่งโครงการที่นักเรียนทำจะประกอบด้วย

1. ข้อสรุปจากการศึกษา
2. กระบวนการ (วิธีการทำงานโดยละเอียด)
3. สิ่งประดิษฐ์/ชิ้นงานที่ทำขึ้น
4. การแสดงออกทางอารมณ์หรือจิตใจที่เป็นผลจากการศึกษาด้วยโครงการ

เช่น เรียงความ ภาพเขียน หุ่นจำลอง ฯลฯ

1.9 วิธีการวัดและประเมินผล ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องประเมินด้วยชี้ความสำเร็จของผู้เรียน การประเมินผลต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจน เมื่อใดจะใช้การประเมินผลแบบไหนต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตน และต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียน วิธีการประเมินผลต่อไปนี้ ผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.9.1 การประเมินผลจากสภาพจริง เป็นการประเมินความสามารถ ความรู้ลึก และทักษะที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

1.9.2 การประเมินผลจากสภาพจริง เป็นการคัดเลือกผลงานเพื่อการประเมิน ควรเป็นผลงานที่มีคุณค่า และท้าทาย เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง

1.9.3 การประเมินผลจากสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสังเกตการบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษา ถึงผลกระทบต่อนักเรียน

1.9.4 การประเมินผลจากสภาพจริงจะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะ พื้นฐานแต่จะเน้นการประเมินทักษะความคิดซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถทางการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบและผลิตความรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตร และความต้องการของสังคม

1.10 สรุปแนวคิดของการบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สรุปได้ว่า เป็นการรวมความรู้ความเข้าใจ และทักษะกระบวนการที่สามารถสอดแทรกถึงทักษะของเนื้อหาเข้าด้วยกันได้ ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไป โดยเฉพาะวิชาที่มีทักษะกระบวนการใกล้เคียงกัน นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ ให้มากที่สุดและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาส ได้เลือกเรียนตามความสนใจได้หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์กันตามความเป็นจริง การกำหนดหัวข้อเรื่องต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน เรื่องที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้

เป็นสิ่งสำคัญ ครูผู้สอนประจำวิชาจะต้องมีความเชื่อมั่นและเข้าใจการบูรณาการที่ตรงกันคิดวางแผนการเรียนรู้และประเมินผลร่วมกัน การใช้เวลาต้องยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับความสามารถของครูผู้สอน ศักยภาพของผู้เรียน ลักษณะของกิจกรรม มีการเชื่อมโยงเนื้อหาในวิชาเดียวกันและ/หรือข้ามวิชา/กลุ่มสาระ เรื่องราวที่เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน มีการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ ต่าง ๆ อย่างมีความหมาย มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่นเพื่อการรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่าในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ สำหรับเรื่องใด หัวข้อใดที่ไม่สามารถรวมกลุ่มหรือบูรณาการกันได้ ให้แยกสอนต่างหาก

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนตามเนื้อหาสาระของแต่ละวิชาหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดทักษะตามสาระการเรียนรู้ไว้อย่างกว้างขวางเพียงใด และการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการกระหายใคร่รู้จะช่วยให้

สำหรับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น ทุกครั้งจะต้องมีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยวิธีที่หลากหลายผู้เรียนได้อภิปรายสะท้อนความคิดและสรุปความรู้โดยอิสระ การใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ก็เป็นวิธีหนึ่งที่มีความเหมาะสม ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับความต้องการ สภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนและสภาพของท้องถิ่น แล้วสามารถนำวิธีการ ทักษะต่าง ๆ มาผสมผสานร่วมด้วย เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องใกล้เคียงกับชีวิตจริงและสภาพท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างค่านิยมพื้นฐาน และการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จากแนวคิดและหลักการที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักการในการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือชีวิตที่พอเพียงมีฐานคิดสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคนในชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการจรรโลงรักษาวัฒนธรรมชุมชน โดยเริ่มที่การพัฒนาความคิดและจิตใจของคนให้รู้จักกินรู้จักใช้ตามอัตภาพและความจำเป็นในการดำรงชีวิต แล้วพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในชุมชน เพื่อสร้างภูมิปัญญาในการดำรงชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชนได้ โดยมีขั้นตอนของการพัฒนาที่สำคัญ คือ ขั้นแรกเป็นการเน้นการพัฒนาตนเองให้กินอยู่อย่างพอเพียง ขั้นที่สองเริ่มมีการแลกเปลี่ยนเกื้อกูลกัน มีความเป็นชุมชนและเกิดองค์กรชุมชน และขั้นที่สามเริ่มมีการเชื่อมโยงและร่วมมือกับโลกภายนอก มีการทำธุรกิจชุมชนขึ้น โดยแนวพระราชดำริจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทัศนคติและวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยมุ่งหวังให้เกิดความร่วมมือกันของคนในสังคมของคนในชุมชน เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่และสวัสดิการสังคมร่วมกัน

ซึ่งคนในชุมชนที่จะมีส่วนร่วมกันในการพัฒนาตามทฤษฎีใหม่ของในหลวงที่เน้นชีวิตที่พอเพียง จะต้องได้รับการปลูกฝังให้มีคุณลักษณะที่สำคัญคือ การรู้จักพึ่งพาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น ขยัน อดทน รักษาสิ่งแวดล้อม ประหยัด พอใจในความพอมีพอกินที่จะทำให้พอมีพอกอยู่ และรู้จักความพอดีในด้านจิตใจ ด้านสังคมด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติของการเป็นคนดีตามทฤษฎีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อการมีชีวิตที่พอเพียงต่อไป

2. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สุคนธ์ สิ้นรพานนท์ และคณะ, 2545, 120-126)

2.1 ความจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

ปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญที่สุดของมนุษย์

เพราะการศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนา ความมั่นคง ความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอันมาก การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์และการสร้างพลังในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะต้องพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม และมีคุณธรรม มีความรู้ จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมี ความรู้คู่คุณธรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีวิสัยทัศน์ที่ดี กว้างไกล ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นและเป็นหน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนที่ต้องจัดการศึกษามีการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานด้านปัจจัยกำหนดให้ครูมีความสามารถในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญนอกจากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้แล้วยังมีกระแสในการผลักดันหลายด้านหลายประการด้วยกันกล่าวคือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

นโยบายการพัฒนาข้าราชการครู ก.ค. ได้กำหนดเป้าหมายและมาตรการ

ที่มุ่งให้ครูสอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและนำระบบคุณภาพของครูที่ครูสภาได้พัฒนาขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระดับคุณภาพสูง (ระดับ NTQ 4 - 5)

นอกจากนี้ในเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภายังได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลายมาตรฐาน เช่น การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลายมาตรฐาน เช่น การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน เป็นต้น

2.2 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดและหลักการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เน้นให้ผู้เรียนได้เห็นประโยชน์ของสังคม เรียนรู้ร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน ฝึกฝนให้รู้จักการใช้เทคนิคและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระและมีความรับผิดชอบ โดยมีครูเป็นเพียงผู้กระตุ้น ชั่วเข้า ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ชี้นำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่มุ่งส่งเสริมที่จะพัฒนาคนหรือผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั่นคือ ครูผู้สอนต้องรู้จักการจัประสพการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดค้น สร้าง และลงมือปฏิบัติจริงเพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สรุปความคิด ความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสุข และนำความรู้ไปใช้ได้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 หลักการที่สำคัญของการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีหลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้

2.3.1 เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และรู้จักรับผิดชอบด้วยตนเอง

2.3.2 มีการเรียนรู้ หรือศึกษาการเรียนรู้ได้จากแหล่งต่าง ๆ มากมายไม่ใช่ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเดียว หรือเพียงในห้องเรียนเท่านั้น

2.3.3 เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ค้นพบด้วยตนเอง

2.3.4 เป็นกระบวนการที่มีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

2.3.5 เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการเรียนของผู้เรียน

2.3.6 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของแต่ละบุคคลจากหลักการดังกล่าวจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้

ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างมีความสุข โดยครูผู้สอนต้องลดบทบาทและปรับเปลี่ยนกระบวนการของตนจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้แก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุน ผู้ชี้แนะ ที่ปรึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนมากที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล จัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยมีครูและนักเรียนร่วมกันบอกแหล่งความรู้

2.4 แนวทางในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องสนับสนุนและจัดประสบการณ์ให้มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรม เตรียมสื่อการสอนกำกับดูแลกระบวนการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีการ เตรียมการสอนเพื่อเป็นเครื่องช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตร

แนวทางในการจัดทำแผนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พอสรุปได้ดังนี้

1. หลักการจัดทำแผนการสอน ครูต้องตอบคำถามให้ได้ว่า สอนเพื่ออะไร สอนให้กับใคร สอนอย่างไร สอนทำไม และสอนแล้วจะเกิดผลอะไรบ้าง ดังนั้น ในแผนการสอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดแนวการจัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์และวัดผลประเมินผลไว้อย่างชัดเจน
2. ขั้นตอนการเขียนแผนการสอน ครูต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชาต้องครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ กำหนดแนวทางกาจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน วิธีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละบุคคล

2.5 ขั้นตอนกระบวนการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีอย่างหลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสภาพทั่วไป เช่น พื้นที่ของสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน แหล่งข้อมูลหรือแหล่งค้นคว้า เป็นต้น กระบวนการในบทนี้ขอก้าวเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งอาจจะปฏิบัติตามหรืออาจมีการปรับปรุงแก้ไขนอกเหนือจากนี้ก็ได้ ดังนี้

1. การปรับแนวความคิดของครู ครูต้องมีการปรับความคิด ระบบใหม่

และไม่ผูกพันกับพันธการหรือ ยึดติดกับเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

2. นำทฤษฎีการเรียนการสอนมาใช้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ทั่วไป และนำทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์กับผู้เรียน

3. ปรับหลักสูตร มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และให้เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของแต่ละบุคคล

2.6 ประโยชน์การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6.1 ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน

2.6.2 ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

2.6.3 ผู้เรียนสามารถคิดค้น ค้นหากความรู้ หาคำตอบได้ด้วยตนเอง

2.6.4 ผู้เรียนสามารถเรียน โดยการปฏิบัติจริง กล่าวคือ กล่าวทำและกล้าแสดงออก

2.6.5 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายหรือเรียนรู้แบบองค์รวม

2.6.6 ผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมร่วมกับผู้สอนอย่างมีความสุข

2.6.7 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากกระบวนการของตนเอง

2.6.8 ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง

2.6.9 ครูผู้สอนมีความสุขกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพอที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า

เป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของสังคม การเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การใช้วิธีการและเทคโนโลยีอย่างอิสระ ยึดหลัก ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดค้น รู้จักสร้าง และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สรุปความคิด ความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสุข และนำความรู้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียง และนำเสนอดังนี้

ธีรพงศ์ ปุ๊กสันเทียะ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสร้างความคิดรวบยอด

ที่ตรงกัน รองลงมาด้านการสร้างเครือข่ายการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านประชาสัมพันธ์ และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนที่รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และนักเรียน มีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือ โรงเรียนขาดงบประมาณ ควรมีการนิเทศอย่างจริงจัง และโรงเรียนต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร

สันติ พรหมจันทร์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีความคิดเห็นมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านบริหารจัดการ และด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการปัญหาดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีความคิดเห็นมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สนั่น สุขเหลือ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานต่อการส่งเสริมโครงการตามแนวพระราชดำริ (เศรษฐกิจพอเพียง) จังหวัดสุรินทร์ พบว่า บทบาทของผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผลตรวจสอบในระดับปานกลาง และด้านการแก้ไขปรับปรุงในระดับปานกลาง และบทบาทเกี่ยวกับการนำโครงการมาปฏิบัติในการวางแผนในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผลตรวจสอบ ด้านแก้ไขปรับปรุง บทบาทเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวางแผน การดำเนินงาน ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลตรวจสอบ ด้านการแก้ไขปรับปรุง เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารจำแนกตามระดับช่วงชั้นและประสบการณ์ทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และผลการทดสอบสมมติฐานไม่แตกต่างกัน

สมบัติ บุติมาลย์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ โรงเรียนอนุแกระวิทาศคม อำเภอจอมพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ครูและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้งหมดมีความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการ โครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีแนวทางในการพัฒนาครูในการดำเนินการตามโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้ดียิ่งขึ้นเพราะบุคลากรได้เห็นตัวอย่างที่ดี แต่ปัญหาที่ดำเนินการไม่ได้ คือ ครูขาดทักษะในการดำเนินกิจกรรมการเกษตร

ชวลิต จันทร์ศรี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าสาระทั่วไปที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 สาระ คือ เงื่อนไขคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านความขยัน ด้านความแบ่งปัน และด้านอดทน สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 สาระการเรียนรู้ คือ บ้านคือวิมานของเรา ชีวิตสดใส ในชุมชนน่าอยู่ และการปลูกผักสวนครัวในกระถาง

นงลักษณ์ พลศรี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยและบุคลากรผู้ปฏิบัติ ต่อการดำเนินงานโครงการเกษตร “ทฤษฎีใหม่” ตามแนวพระราชดำริ ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงาน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริตามความคิดเห็นของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน 4 ด้าน พบว่า ในด้านการจัดตั้งคณะกรรมการทำงานในภาพรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการแปลงสาธิต พบว่า ในภาพรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และการเผยแพร่หลักการทฤษฎีใหม่ พบว่า ในภาพรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

สุตา จุลเวก (2550) ได้รายงานผลการติดตามประเมินผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เขตตรวจการราชการที่ 13 ปีการศึกษา 2550 พบว่า สถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ได้นำกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้มากที่สุด เรียงตามลำดับ (เป็นรายด้าน) ดังนี้

ด้านที่ 1 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและครู พบว่า กิจกรรม/โครงการที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ กิจกรรม/โครงการที่มีชื่อหรือลักษณะดังนี้ แบบอย่างที่ดี มีค่ายิ่งกว่าคำสอน แบบอย่างวิถีพอเพียงหลักถึงความจน อยู่แบบพอเพียงด้วยวิถีไทย ตามรอยพ่ออย่างพอเพียง คุณธรรมนำชีวิตสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่ 2 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ด้านกระบวนการการบริหารจัดการในสถานศึกษา พบว่า กิจกรรม/โครงการที่ปฏิบัติมากที่สุด 5 อันดับ ตามลำดับ

ได้แก่ กิจกรรม/โครงการที่มีชื่อหรือลักษณะดังนี้ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารจัดการที่พอเพียง การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนาครูสู่การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งระบบ

ด้านที่ 3 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า กิจกรรม/โครงการที่ปฏิบัติมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ กิจกรรม/โครงการที่มีชื่อหรือลักษณะดังนี้ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และกลางวันอย่างยั่งยืน

เทวดี ศรีสองเมือง (2551) ได้รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างของเครือข่าย วัตถุประสงค์ของเครือข่าย บทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย กิจกรรมของเครือข่าย ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากเครือข่าย และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเครือข่าย
2. บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบของเครือข่าย ประกอบด้วย การกำหนดกรอบการประสานงานและความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย กำหนดภารกิจหรืองานที่สมาชิกในเครือข่ายร่วมกันทำ กำหนดแนวทางการดำเนินงานของเครือข่าย กำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเครือข่าย และกำหนดปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน

วชิราวุธ ปานพรม (2551) ได้รายงานผลการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. สภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. สภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ที่มีลักษณะ

การเปิดสอนต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพัฒนาบุคลากรส่วนประสิทธิผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

เสาวลักษณ์ มาพร (2551) ได้รายงานผลการศึกษาคความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า

1. ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่ามีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่มาก และผลการวิจัยรายด้าน พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย 6 ด้านดังนี้ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ด้านการประเมินติดตามผล ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดกลาง มีความพร้อมแตกต่างกัน

2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมแตกต่างกัน

2.3 โรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมไม่แตกต่าง

กัน

จากผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ผู้บริหารและครูหัวหน้าสายปฏิบัติกิจการสอนวิชาเกษตรต้องมีการวางแผนในการบริหารจัดการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้บุคลากรได้เข้าอบรมเพื่อนำความรู้สู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และให้ชุมชนมีส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการร่วมกับคณะครู มีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีลำดับขั้นในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 2,740 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 230 คน ครูผู้ปฏิบัติสอนวิชาเกษตร 2,510 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2554, อัดสำเนา)
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 80 คน ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร 80 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ประชากรของการวิจัย

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหารระดับ ช่วงชั้นที่ 3	ครูผู้ปฏิบัติการ สอนวิชาเกษตร	ผู้บริหารระดับ ช่วงชั้นที่ 3	ครูหัวหน้าสายผู้ ปฏิบัติการสอน วิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3
กระสัง	72	622	18	18
ห้วยราช	21	226	8	8
พลับพลาชัย	27	305	12	12
ประโคนชัย	89	848	25	25
บ้านกรวด	21	509	17	17
รวม	230	2,510	80	80

3 กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน และเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร 1 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพการปฏิบัติงาน ของผู้บริหาร และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร อย่างละ 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมีการปฏิบัติมากที่สุด ระดับมีการปฏิบัติมาก ระดับมีการปฏิบัติปานกลาง ระดับมีการปฏิบัติน้อย และระดับมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ซึ่งเป็นคำถามของผู้บริหาร จำนวน 33 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ

จำนวน 11 ข้อ ด้านการพัฒนาบุคลากร จำนวน 5 ข้อ ด้านการเงิน จำนวน 2 ข้อ และด้านสารสนเทศ จำนวน 15 ข้อ ส่วนแบบสอบถามของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรมีจำนวน 20 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นรายด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 ข้อ และด้านพัฒนาผู้เรียน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

1.2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสัมภาษณ์ผู้บริหารโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลเบื้องต้น และการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ใช้การสุ่มเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 โรงเรียน 12 คน

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักปรัชญา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน ขอคำแนะนำข้อคิดเห็นจาก ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.2 วิเคราะห์หลักปรัชญา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

2.2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Structural Validity) เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence, IOC) ดังมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญต่อไปนี้

1) นายสะอาด งามประโคน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตาฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2) นายปฐพี มีบาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วุฒิต่างการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

3) นางทองนาค คคะกานปะ ครูโรงเรียนบ้านราชภู่นิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาเกษตร

2.2.4 ผลที่ได้จากการตรวจสอบได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 จำนวน ผู้บริหารโรงเรียน 30 คน ครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจการจำแนก โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับทั้งฉบับ (Corrected Item Total Correlation) ได้ค่าอำนาจการจำแนกของผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง .9484 และค่าอำนาจการจำแนกของครูปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรระหว่าง .9196

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ค่าอำนาจการจำแนกหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ คอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้บริหาร .9680 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของครูปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร .9604

2.2 แบบสัมภาษณ์ มีการสร้างดังนี้

2.2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้คลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท และสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเชิงประจักษ์ (Face Validity) แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในด้านความถูกต้อง และความเหมาะสมของข้อความ ความชัดเจนของภาษาพร้อมทั้งระบุความบกพร่องของแต่ละข้อ

2.2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บแบบสอบถามของการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1.1 ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิจัย

1.2 ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ดำเนินการสอนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 รวมทั้งสิ้น 80 ฉบับ

1.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยได้แบบสอบถามกลับมา 76 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 95

1.4 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ โดยการอ่านทีละข้อของทุกฉบับแล้วนำมาตั้งกระดาษจัดประเด็นเพื่อประกอบการอภิปรายและสรุป

1.5 นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างด้วยตนเอง ใช้การสุ่มเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 โรงเรียน 12 คน

2.2 นำผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร มาตั้งกระดาษเป็นรายชื่อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมายของคะแนน ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 166)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ และสรุปเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 X แทน จำนวนข้อมูล หรือคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูล หรือคะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ $S.D$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้

2.1 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์เป็นรายข้อ

จากสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
 กับการดำเนินงาน

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 อำนาจการจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับทั้งฉบับ แบบ Corrected Item-total Correlation ได้ค่าอำนาจการจำแนกของผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง .4862 - .8331 และได้ค่าอำนาจการจำแนกของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนระหว่าง .4544 - .8916

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) จากสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของแต่ละข้อ

$\sum S_i^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
- ตอนที่ 3 ผลการประเมินเกี่ยวกับการความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
- ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
- ตอนที่ 5 เสนอแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปรากฏผลในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านสถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียน

ข้อมูล	ผู้บริหาร โรงเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	75	98.68
1.2 หญิง	1	1.32
เฉลี่ยรวม	76	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30	2	2.63
2.2 31 - 40 ปี	12	15.79
2.3 41 - 50 ปี	30	39.47
2.4 51 ปีขึ้นไป	32	42.11
เฉลี่ยรวม	76	100.00
3. อายุราชการ		
3.1 ต่ำกว่า 6 ปี	2	2.63
3.2 6-10 ปี	4	5.26
3.3 11-15 ปี	10	13.16
3.4 16-20 ปี	25	32.90
3.5 มากกว่า 20 ปี	35	46.05
เฉลี่ยรวม	76	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูล	ผู้บริหาร โรงเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
4. วุฒิต่างการศึกษา		
4.1 ปริญญาตรี	36	47.37
4.2 ปริญญาโท	40	52.63
4.3 ปริญญาเอก	-	-
เฉลี่ยรวม	76	100.00

จากตาราง 3 พบว่า แบบสอบถามทั้งหมด 80 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นชาย 75 คน คิดเป็นร้อยละ 98.68 เป็นผู้บริหารหญิง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 ส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.11 อายุราชการมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.05 และระดับการศึกษา ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 52.63

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านสถานภาพของครูหัวหน้าสายการปฏิบัติการสอนวิชา
เกษตร

ข้อมูล	ครูหัวหน้าสายผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	34	44.74
1.2 หญิง	42	55.26
เฉลี่ยรวม	76	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูล	ครูหัวหน้าสายผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน	
	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	6	7.89
2.2 31 – 40 ปี	20	26.32
2.3 41 – 50 ปี	35	46.05
2.4 51 ปีขึ้นไป	15	19.74
เฉลี่ยรวม	76	100.00
3. อายุราชการ		
3.1 ต่ำกว่า 6 ปี	5	6.58
3.2 6-10 ปี	13	17.11
3.3 11-15 ปี	15	19.73
3.4 16-20 ปี	20	26.32
3.5 มากกว่า 20 ปี	23	30.26
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
4.1 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	1.32
4.2 ปริญญาตรี	72	94.74
4.3 ปริญญาโท	3	3.94
4.4 ปริญญาเอก	-	-
เฉลี่ยรวม	76	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรที่รับผิดชอบการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 42 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26 อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.05 อายุราชการมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.26 ระดับการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.74

ตอนที่ 2 การดำเนินงานที่ได้จากแบบประเมินการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหารปรากฏผลตามตาราง 5-10 และของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ปรากฏตามตารางที่ 11-13 ดังนี้

ตาราง 5 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ตามการดำเนินงานโดยภาพรวม

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ผู้บริหารโรงเรียน			
ด้านบริหารจัดการ	3.17	0.84	ปานกลาง
ด้านพัฒนาบุคลากร	2.84	0.93	ปานกลาง
ด้านการเงิน	2.99	0.96	ปานกลาง
ด้านสารสนเทศ	3.09	0.79	ปานกลาง
ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน	2.72	1.37	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.96	0.23	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารดำเนินการด้านการบริหารจัดการ โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.17$) รองลงมาคือ ด้านสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.09$) และด้านการเงิน ($\bar{X} = 2.99$) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 2.87$)

ตาราง 6 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของผู้บริหาร โรงเรียนด้านบริหารจัดการ

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านบริหารจัดการ			
1. การวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	3.12	0.832	ปานกลาง
2. การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการดำเนินงาน	3.31	0.83	ปานกลาง
3. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงาน	3.12	0.88	ปานกลาง
4. การจัดเตรียมพื้นที่และแบ่งพื้นที่การดำเนินงาน	3.26	0.75	ปานกลาง
5. การจัดแผนภูมิการดำเนินงานที่แสดงความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน	3.26	0.88	ปานกลาง
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงาน	3.33	0.91	ปานกลาง
7. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.25	0.76	ปานกลาง
8. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.22	0.90	ปานกลาง
9. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินความร่วมมือและการสนับสนุนของชุมชนในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.05	0.86	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
10. การจัดทำทะเบียนการบริหารงบประมาณการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	2.87	0.74	ปานกลาง
11. การรายงาน การตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณการใช้จ่ายในการดำเนินงาน	3.03	0.91	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.17	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารดำเนินการด้านการบริหารจัดการ โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมา คือ ข้อ 2 การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.31$) และ ข้อ 5 การจัดแผนภูมิการดำเนินงานที่แสดงความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.26$) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 10 การจัดทำทะเบียนการบริหารงบประมาณการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.87$)

ตาราง 7 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของผู้บริหาร โรงเรียนด้านพัฒนาบุคลากร

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านพัฒนาบุคลากร			
1. การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้บุคลากรทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.95	0.94	ปานกลาง
2. บุคลากรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.81	0.88	ปานกลาง
3. บุคลากรได้รับการสนับสนุนเข้ารับการอบรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.80	0.93	ปานกลาง
4. บุคลากรที่ได้รับการอบรมได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับบุคลากรในโรงเรียน	2.60	1.00	ปานกลาง
5. จัดที่ปรึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้เหมาะสม	3.05	0.91	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.84	0.93	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่าการดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 5 จัดที่ปรึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.05$) รองลงมา คือ ข้อ 1 การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้บุคลากรทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 2.95$) และ ข้อ 2 บุคลากรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 2.81$) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 บุคลากรที่ได้รับการอบรมได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.60$)

ตาราง 8 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการเงิน

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านการเงิน			
1. การจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.02	0.99	ปานกลาง
2. กำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.19	1.08	ปานกลาง
3. การจัดทำทะเบียนรายรับ-รายจ่าย การซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร	2.75	0.86	ปานกลาง
4. การแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.99	0.89	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.99	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียนด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 กำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.19$) รองลงมาคือข้อ 1 การจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.02$) และข้อ 4 การแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 2.99$) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ข้อ 3 การจัดทำทะเบียนรายรับ-รายจ่าย การซื้อขายผลผลิต ($\bar{X} = 2.75$)

ตาราง 9 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านสารสนเทศ

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านสารสนเทศ			
1. ชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.19	0.74	ปานกลาง
2. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.24	0.73	ปานกลาง
3. การให้ความรู้ข่าวสารการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.23	0.81	ปานกลาง
4. การจัดเอกสารเผยแพร่การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.75	0.83	ปานกลาง
5. การจัดหาเอกสารความรู้ แนวทางการปฏิบัติการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.02	0.83	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.09	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านสารสนเทศ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.24$) รองลงมาคือข้อ 3 การให้ความรู้ข่าวสารการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.23$) และข้อ 5 การจัดหาเอกสารความรู้ แนวทางการปฏิบัติการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.02$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 การจัดเอกสารเผยแพร่การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 2.75$)

ตาราง 10 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน			
1. ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ชุมชนทราบ	2.80	0.79	ปานกลาง
2. ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2.89	0.81	ปานกลาง
3. ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.02	2.41	ปานกลาง
4. การประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.29	3.25	ปานกลาง
5. การประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.58	0.88	ปานกลาง
6. การประสานงานกับสำนักงานประมงให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.49	0.92	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
7. การประสานงานกับสำนักงานปลัดศตว์ให้มา ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.41	0.95	น้อย
8. การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.27	0.98	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.72	1.37	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 การประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.29$) รองลงมาคือข้อ 3 ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.02$) และข้อ 2 ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\bar{X} = 2.89$) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 2.27$)

ตาราง 11 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ตามการดำเนินงานโดยภาพรวม

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.57	0.87	มาก
ด้านพัฒนาผู้เรียน	3.10	1.05	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.35	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ตามการดำเนินงานโดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ ด้านพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.10$)

ตาราง 12 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. ประชุมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.64	0.84	มาก
2. การวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนงานการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.51	0.88	มาก
3. การวิเคราะห์ผู้เรียน	3.54	0.85	มาก
4. การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.74	0.85	มาก
5. สืบหาแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนรู้	3.74	0.81	มาก
6. การแบ่งพื้นที่ในการดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.36	0.99	ปานกลาง
7. การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนวิชาเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.44	0.85	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.57	0.87	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.74$) และข้อ 5 สืบหาแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ประชุมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 การแบ่งพื้นที่ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.36$)

ตาราง 13 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านพัฒนาผู้เรียน			
1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจใน การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	3.51	0.79	มาก
2. นักเรียนได้รับการสนับสนุนเข้ารับการอบรมการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	2.97	0.96	ปานกลาง
3. นักเรียนดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และกิจกรรมที่ กำหนดด้วยความรับผิดชอบ	3.36	0.93	ปานกลาง
4. นักเรียนปลูกและดูแลรักษาพืชผักสวนครัว หรือ พืชสมุนไพรต่าง ๆ	3.64	1.01	มาก
5. นักเรียนเลี้ยงปลา หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ อย่าง เหมาะสม	3.05	1.10	ปานกลาง
6. มีการปลูกข้าว และเก็บเกี่ยวผลผลิตตามขั้นตอน	2.67	1.40	ปานกลาง
7. มีการบันทึกการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” อย่าง สม่ำเสมอ	2.74	1.12	ปานกลาง
8. นักเรียนมีการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร	2.67	1.18	ปานกลาง
9. นักเรียนมีการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของผลผลิตทางการเกษตร	2.62	1.16	ปานกลาง
10. นักเรียนมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ในชุมชน	2.90	1.10	ปานกลาง

ตาราง 13 ต่อ

กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
11. นักเรียนมีความรับผิดชอบ ขยัน อดทน ในการ ทำงาน	3.41	0.99	ปานกลาง
12. นักเรียนมีระเบียบในการทำงาน	3.36	0.96	ปานกลาง
13. นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน	3.44	0.99	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.10	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสาขาการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านพัฒนาผู้เรียน โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4. นักเรียนปลูกและดูแลรักษาพืชผักสวนครัว หรือพืชสมุนไพรต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมา คือ ข้อ 1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ($\bar{X} = 3.51$) และข้อ 13. นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน ($\bar{X} = 3.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 9 นักเรียนมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{X} = 2.62$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารและครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน วิชาเกษตร ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในส่วนของแบบสอบถามปลายเปิด ได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้นำมา วิเคราะห์และแจกแจงความถี่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังรายละเอียดที่แสดงใน ตาราง 14

ตาราง 14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหาร ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวนที่ตอบ ข้อเสนอแนะมา	ร้อยละ
1	ขาดงบประมาณที่พอเพียง	33	43.42
2	ขาดพื้นที่ในการดำเนินการ	16	21.05
3	ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่	15	19.74
4	ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริม และประเมินผลอย่างจริงจัง	6	7.89
5	ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ	4	5.26
6	ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร	2	2.63

จากตาราง 14 พบว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหาร ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 1 ขาดงบประมาณที่เพียงพอ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 43.42 รองลงมา คือ ข้อ 2 ขาดพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 และ ข้อ 3 ควรจัดอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.74 ข้อ 4 ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาส่งเสริมและประเมินผลอย่างจริงจัง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89 ข้อ 5 ต้องการ

ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ส่วนที่ความต้องการน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63

ตาราง 15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวนที่ตอบ ข้อเสนอแนะมา	ร้อยละ
1	ขาดงบประมาณที่พอเพียง	35	46.05
2	ขาดพื้นที่ในการดำเนินการ	16	21.05
3	ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่	15	19.74
4	ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมและประเมินผลอย่างจริงจัง	5	6.58
5	ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ	3	3.95
6	ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร	2	2.63

จากตาราง 15 พบว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 1 ขาดงบประมาณที่เพียงพอ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมา คือ ข้อ 2 ขาดพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ข้อ 3 ควรจัดอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.74 ข้อ 4 ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมและประเมินผลอย่างจริงจัง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.58 ข้อ 5 ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.95 และส่วนที่ความต้องการน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผล ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบมีโครงสร้างที่ (Structured Interview) โดยใช้การสุ่มเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนผู้บริหาร 12 คน คือ นายวงศวัฒน์ ภูมิประโคน นายพจน์ ชาญประโคน นายพนม ฉิมพลีพันธุ์ นายเกิ่ง ทวันเวช นายวิชัย ชาญประโคน นายเอกชัย บำรุงญาติ นายสมพงศ์ หาญเดช นายภิกษา กักคินุต นายสะอาดน จาบประโคน นายสราวุธ มโนวิสุทธ์ นายศุภกิจ คงสบาย และ นาย ประทีป สารพัฒน์ โดยทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2554 ระหว่างเวลา 09.00 – 16.00 ดังต่อไปนี้

1. ด้านบริบท สภาพแวดล้อม จากการสัมภาษณ์มีข้อสรุปดังนี้

- 1) ด้านนโยบายการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง พอประมาณ การพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรม และการนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในชีวิตประจำวัน
- 2) ด้านการประชาสัมพันธ์นโยบายการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยแจ้งให้ทราบในที่ประชุมต่าง ๆ เช่น การประชุมของคณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและการประชุมของนักเรียนเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบางโรงเรียนใช้วิธีประชาสัมพันธ์โดยจัดทำแผ่นพับหรือเอกสารเผยแพร่แต่มีจำนวนน้อย
- 3) ด้านการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” สนองต่อความต้องการพัฒนาการเกษตร ในเรื่องการพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินงานตามกิจกรรม
- 4) ด้านการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่าบางโรงเรียนมีปัญหาในเรื่อง มีพื้นที่ในการทำการเกษตรน้อย ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกษตรแบบทฤษฎีใหม่มากนัก การแก้ปัญหาของโรงเรียนทุกโรงเรียนคือจัดครูเข้าอบรมตามหน่วยงานที่มีการอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จัดหาเงินทุนจากหน่วยงานที่สนับสนุน เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดให้ ได้เพียงจำกัดเท่านั้น
- 5) ด้านลักษณะพื้นที่ทำการเกษตรในโรงเรียนบางโรงเรียนมีพื้นที่มาก แต่ไม่มีเงินทุนสนับสนุนในการดำเนินงาน จึงไม่สามารถดำเนินงานได้ดี บางโรงเรียนมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด ขาดแคลนน้ำ ไม่เหมาะสมที่จะทำนาอีกทั้งสภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย
- 6) ด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน เป็นลักษณะของการเก็บกักน้ำ

และการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน พบว่า แหล่งน้ำส่วนใหญ่จะเป็นสระน้ำมากที่สุด และบางโรงเรียนจะมีแหล่งน้ำอยู่ไกลจากแปลงเกษตร และน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ด้านบริบท สภาพแวดล้อม ได้ว่า โรงเรียนตระหนักถึงความมีคุณธรรม จริยธรรมในการครองชีพ มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน รู้จักเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้ความรู้ในการปรับปรุงพื้นที่ ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน จากการสัมภาษณ์มีดังนี้

1) ด้านการเตรียมแผนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่า โรงเรียนที่ได้เตรียมการดำเนินงาน โดยประชุมปรึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการวางแผนการใช้พื้นที่และกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินงาน นอกจากนี้ บางโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมรวมทั้ง ไปศึกษาดูงานจากที่อื่น ๆ

2) ด้านงบประมาณหรือแหล่งเงินทุนในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่า บางโรงเรียนได้รับงบประมาณจากหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรให้ มีบางโรงเรียน ที่ใช้งบประมาณของทางโรงเรียนเองและของบเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชน เป็นต้น

3) ด้านแหล่งแรงงานที่ใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่า โรงเรียนจะใช้แรงงานจากนักเรียนและครูในการดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ สำหรับกิจกรรมที่ต้องอาศัยแรงงานจากเครื่องจักรกล เช่น รถไถ หรือรถไถนาเดินตาม ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน

สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานได้ว่าการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” นั้น โรงเรียนจะต้องมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือการดำเนินงาน การจัดหางบประมาณ พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากชุมชนมาช่วยในเรื่องแรงงานในการดำเนินงานจึงจะทำให้การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” บรรลุเป้าหมายได้

3. ด้านขบวนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

1) ในด้านการจัดบุคลากรเพื่อดำเนินการด้านการจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ไปศึกษาดูงาน พบว่า โรงเรียนส่วนมากมีการจัดประชุม วางแผนในการดำเนินงาน ไปอบรมสัมมนา ไปศึกษาดูงาน และศึกษาเอกสาร ส่วนปัญหาในการดำเนินงานนั้นส่วนมาก

ผู้ดำเนินงานขาดความรู้อย่างแท้จริงและต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการอบรม สัมมนา และไปศึกษาดูงานในสถานที่ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และ มีบางโรงเรียนไม่มีการดำเนินการ

2) การดำเนินงาน ๆ มีประเภทของกิจกรรมที่ทำที่ปรากฏชัด พบว่า โรงเรียนส่วนมาก ทำการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ขนาดเล็ก เช่น ปลา กบ มีบางโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดให้มีการเลี้ยงหมูหลุม การทำนาปี ส่วนปัญหาในการดำเนินงาน บางโรงเรียนมีปัญหาการลักขโมย

3) ผลผลิตจากการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” นำไปประกอบอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียน พบว่าผลผลิตที่นำไปประกอบอาหารกลางวันส่วนมากจะเป็นพวกผักสวนครัว นอกจากนี้ยังมีปลาที่เลี้ยงในบ่อซีเมนต์ เห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง

4) โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดำเนินการ พบว่าโรงเรียนส่วนมาก จะนำผู้ดำเนินการ เช่น ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองไปศึกษาดูงาน จากแหล่งเรียนรู้ และ ปราชญ์ชาวบ้าน

สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านกระบวนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้ว่า ผู้บริหารควรจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน จัดปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แก่นักเรียน

4. ด้านผลผลิตของการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

1) โรงเรียนส่วนมากประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ในรูปแบบเอกสารการดำเนินงาน และการสรุปผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่สนับสนุนทราบ

2) การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีวิธีการผลิตแตกต่างกับการทำการเกษตรในอดีต พบว่า การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เน้นการจัดสรรพื้นที่และแหล่งน้ำ จัดการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์อย่างเป็นระบบระเบียบ เน้นพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน สามารถพึ่งตนเองได้ และเน้นเกษตรอินทรีย์ ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี

3) หลังจากการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นอยากเรียนรู้

รักในอาชีพการเกษตร ตระหนักในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้ในการประกอบอาหารเอง และมีการพัฒนาทางการเกษตรที่ดีขึ้น

4) ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก เพราะเป็นผลงานของเด็กนักเรียน ในชุมชน นักเรียนในโรงเรียนได้ปฏิบัติจริง เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ด้านผลผลิตของการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้ว่าการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” จะแตกต่างจากอดีต เน้นการบริหารน้ำ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเองในครัวเรือน และสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักเรียน

ตอนที่ 5 เป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน มีดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จะต้องจัดการศึกษาทุกระยะของชีวิตและการทำงานอย่างไม่มีสิ้นสุด จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง
2. ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนและครูผู้สอน จะต้องมีความตระหนักและสำนึกในบทบาทหน้าที่ มีคุณสมบัติที่ดี มีความรู้ทางการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐาน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีหลักจิตวิทยาพัฒนาการในการกำกับดูแลผู้เรียนด้วยความจริงใจและจริงจัง
3. นักเรียน จะต้องมีความรอบรู้ เป็นคนดี ฝึกหัดวินัยให้มีความพร้อมด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยความรู้ ความคิดของบุคคลและแหล่งความรู้โดยรวม แล้วเรียนรู้ด้วยการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผล เกิดวิถีคิด และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหาร และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. ศึกษาแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ปีการศึกษา 2554 จำนวนประชากร 2,740 คน กลุ่มตัวอย่าง 160 คน กลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ 12 โรงเรียน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในวิจัยการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ สำหรับผู้บริหาร 1 ฉบับ สำหรับครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน 1 ฉบับ และ แบ่งออกเป็น 3 ตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การดำเนินงาน โครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติมากที่สุด มีการปฏิบัติมาก มีการปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติน้อย, และและมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

2.2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท จำนวน 6 ข้อ ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการทำงาน จำนวน 3 ข้อ ด้านกระบวนการดำเนินงาน จำนวน 4 ข้อ และด้านผลผลิตของการดำเนินงาน จำนวน 4 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไปขออนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อประสานงานและเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออกไปทั้งสิ้น 160 ฉบับ เป็นของผู้บริหาร 80 ฉบับ ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการ

สอนวิชาเกษตร 80 ฉบับ ได้รับคืนมาทั้งของผู้บริหารจำนวน 76 ฉบับ และครูหัวหน้าสาย
ปฏิบัติการสอน จำนวน 76 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 152 ฉบับฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00 และรวบรวม
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้บริหาร จำนวน 12 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ค่าสถิติ
ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจง
ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางจำนวนร้อยละ
2. ข้อมูลด้านการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว
พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารการศึกษาและของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน
วิชาเกษตร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็น อื่น ๆ ใช้การวิเคราะห์
ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย
4. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
แน่นอน (Structural Interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นประเด็น
ของแนวทางปฏิบัติของแนวทางการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท
ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการทำงาน ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตของการดำเนินงาน

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการวิจัย
 - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้ค่าดัชนีความ
สอดคล้องเท่ากับ 1 ทุกข้อ
 - 2.2 ค่าอำนาจการจำแนก โดยใช้ การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างรายข้อกับ
ทั้งฉบับ แบบ Corrected Item-total Correlation ได้ค่าอำนาจการจำแนกของผู้บริหาร โรงเรียน

ระหว่างค่า .4789 ถึงค่า .8331 และค่าอำนาจการจำแนกของครูหัวหน้าผู้ปฏิบัติการสอนระหว่างค่า .4544 ถึงค่า .8916

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นแบบสอบถามของผู้บริหาร .9680 และได้ค่าความเชื่อมั่นของครูหัวหน้าสาขาผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร .9604)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แบบสอบถามทั้งหมด 80 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นชาย 75 คน คิดเป็นร้อยละ 98.68 เป็นผู้บริหารหญิง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 ส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.11 อายุราชการมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.05 และระดับการศึกษา ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 52.63 ครูหัวหน้าสาขาปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรที่รับผิดชอบการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 42 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26 อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.05 อายุราชการมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.26 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.74

2. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารดำเนินการด้านการบริหารจัดการ โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ด้านบริหารจัดการ รองลงมา คือ ด้านสารสนเทศ และด้านการเงิน ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบดังนี้

2.1 ด้านบริหารจัดการ พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารดำเนินการด้านการบริหารจัดการ โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ข้อ 2 การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการดำเนินงาน และ ข้อ 5 การจัดแผนภูมิการดำเนินงานที่แสดงความรับผิดชอบของบุคลากรอย่าง

ชัดเจน ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 10 การจัดทำทะเบียนการบริหารงบประมาณการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

2.2 ด้านพัฒนาบุคลากร พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 5 จัดที่ปรึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้เหมาะสม รองลงมา คือ ข้อ 1 การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้บุคลากรทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และ ข้อ 2 บุคลากรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 บุคลากรที่ได้รับการอบรมได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับบุคลากรในโรงเรียน

2.3 ด้านการเงิน พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียนด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 กำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” รองลงมาคือข้อ 1 การจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และข้อ 4 การแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 การจัดทำทะเบียนรายรับรายจ่าย การซื้อขายผลผลิต

2.4 ด้านสารสนเทศ พบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านสารสนเทศ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” รองลงมาคือข้อ 3 การให้ความรู้ข่าวสารการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และ ข้อ 5 การจัดหาเอกสารความรู้แนวทางการปฏิบัติการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 การจัดเอกสารเผยแพร่การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

2.5 ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 การประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” รองลงมาคือข้อ 3 ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

3. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ตามการดำเนินงานโดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ ด้านพัฒนาหลักสูตร จำแนกเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1-5 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 ข้อ 5 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ ข้อ 1 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย แต่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 6

3.2 ด้านพัฒนาผู้เรียน พบว่า การดำเนินงานการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของครูหัวหน้าสายการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ด้านพัฒนาผู้เรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่ค่าเฉลี่ยระดับมากคือ ข้อ 1 และ ข้อ 4 ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 นักเรียนปลูกและดูแลรักษาพืชผักสวนครัว หรือพืชสมุนไพรต่าง ๆ รองลงมา คือ ข้อ 1 นักเรียนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

“ทฤษฎีใหม่” และ ข้อ 13 นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 9 นักเรียนมีการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย การซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้บริหาร โรงเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เรียงจากมากไปหาน้อย 6 อันดับ สรุปได้ดังนี้

- 1) ขาดงบประมาณ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 43.42
- 2) ขาดพื้นที่ในการดำเนินการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05
- 3) ควรจัดอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 15 คน คิดเป็น

ร้อยละ 19.74

4) ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและประเมินผลอย่างจริงจัง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89

- 5) ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็น

ร้อยละ 5.26

- 6) ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็น

ร้อยละ 2.63

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ครูผู้หัวหน้าสายปฏิบัติการสอน ที่มีต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เรียงจากมากไปหาน้อย 6 อันดับ สรุปได้ดังนี้

- 1) ขาดงบประมาณ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 46.05
- 2) ขาดพื้นที่ในการดำเนินการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05
- 3) ควรจัดอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 15 คน คิดเป็น

ร้อยละ 19.74

4) ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและประเมินผลอย่างจริงจัง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.58

- 5) ต้องการความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็น

ร้อยละ 3.95

- 6) ต้องการครูที่มีความรู้ทางการเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็น

ร้อยละ 2.63

5. การวิเคราะห์ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารแบบ มีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยใช้เลือกแบบง่าย จำนวนผู้บริหาร 12 คน คือ นายวงศวัฒน์ ภูมิประโคน นายพจน์ ชาญประโคน นายพนม ฉิมพลีพันธุ์ นายเก็ง ทวันเวช นายวิชัย ชาญประโคน นายเอกชัย บำรุงญาติ นายสมพงศ์ หาญเดช นายภิตยา ภักดีบุตร นายสะอาน จาญประโคน นายสราวุธ มโนวิสุทธ์ นายสุภกิจ คงสภาย และ นาย ประทีป สารพัฒน์ โดยทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2554 ระหว่างเวลา 09.00 – 16.00 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท สภาพแวดล้อม

- 1) ด้านนโยบายการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง พอประมาณ การพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรม และการนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในชีวิตประจำวัน
- 2) ด้านการประชาสัมพันธ์นโยบายการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยแจ้งให้ทราบในที่ประชุมต่าง ๆ เช่น การประชุมของคณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและการประชุมของนักเรียนเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบางโรงเรียนใช้วิธีประชาสัมพันธ์โดยจัดทำแผ่นพับหรือเอกสารเผยแพร่แต่มีจำนวนน้อย
- 3) ด้านการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” สนองต่อความต้องการพัฒนาการเกษตร ในเรื่องการพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินงานตามกิจกรรม
- 4) ด้านการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่าบางโรงเรียนมีปัญหาในเรื่อง มีพื้นที่ในการทำการเกษตรน้อย ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกษตรแบบทฤษฎีใหม่มากนัก การแก้ปัญหาของโรงเรียนทุกโรงเรียนคือจัดครูเข้าอบรมตามหน่วยงานที่มีการอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ จัดหาเงินทุนจากหน่วยงานที่สนับสนุน เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดให้ ได้เพียงจำกัดเท่านั้น
- 5) ด้านลักษณะพื้นที่ทำการเกษตรในโรงเรียนบางโรงเรียนมีพื้นที่มาก แต่ไม่มีเงินทุนสนับสนุนในการดำเนินงาน จึงไม่สามารถดำเนินงานได้ดี บางโรงเรียนมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด ขาดแคลนน้ำ ไม่เหมาะสมที่จะทำนาอีกทั้งสภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย

6) ด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน เป็นลักษณะของการเก็บกักน้ำ และการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน พบว่า แหล่งน้ำส่วนใหญ่จะเป็นสระน้ำมากที่สุด และบางโรงเรียนจะมีแหล่งน้ำอยู่ไกลจากแปลงเกษตร และน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน

1) ด้านการเตรียมแผนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจกิจเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่า โรงเรียนที่ได้เตรียมการดำเนินงาน โดยประชุมปรึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการวางแผนการใช้พื้นที่และกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินงาน นอกจากนี้บางโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมรวมทั้งไปศึกษาดูงานจากที่อื่น ๆ

2) ด้านงบประมาณหรือแหล่งเงินทุนในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจกิจเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่า บางโรงเรียนได้รับงบประมาณจากหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรให้ มีบางโรงเรียน ที่ใช้งบประมาณของทางโรงเรียนเองและของบเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชน เป็นต้น

3) ด้านแหล่งแรงงานที่ใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจกิจเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” พบว่า โรงเรียนจะใช้แรงงานจากนักเรียนและครู ในการดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ สำหรับกิจกรรมที่ต้องอาศัยแรงงานจากเครื่องจักรกล เช่น รถไถ หรือรถไถนาเดินตาม ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน

3 ขบวนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

1) ในด้านการจัดบุคลากรเพื่อดำเนินการด้านการจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ไปศึกษาดูงาน พบว่า โรงเรียนส่วนมากมีการจัดประชุม วางแผนในการดำเนินงาน ไปอบรมสัมมนา ไปศึกษาดูงาน และศึกษาเอกสาร ส่วนปัญหาในการดำเนินงานนั้นส่วนมากผู้ดำเนินงานขาดความรู้อย่างแท้จริงและต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการอบรม สัมมนา และไปศึกษาดูงานในสถานที่ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และ มีบางโรงเรียนไม่มีการดำเนินการ

2) การดำเนินงาน ๑ มีประเภทของกิจกรรมที่ทำที่ปรากฏชัด พบว่า โรงเรียนส่วนมาก ทำการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ขนาดเล็ก เช่น ปลา กบ มีบางโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดให้มีการเลี้ยงหมูหลุม การทำนาปี ส่วนปัญหาในการดำเนินงาน บางโรงเรียนมีปัญหาการลักขโมย

3) ผลผลิตจากการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” นำไปประกอบอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียน พบว่าผลผลิตที่นำไป

ประกอบอาหารกลางวันส่วนใหญ่จะเป็นพวกผักสวนครัว นอกจากนี้ยังมีปลาที่เลี้ยงในบ่อซีเมนต์
เห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง

4) โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดำเนินการ พบว่าโรงเรียน
ส่วนมากจะนำผู้ดำเนินการ เช่น ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองไปศึกษาดูงาน
จากแหล่งเรียนรู้ และ ปราชญ์ชาวบ้าน

4 ผลผลิตของการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่”

1) โรงเรียนส่วนมากประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน
ในรูปแบบเอกสารการดำเนินงาน และการสรุปผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารและหน่วยงาน
ที่สนับสนุนทราบ

2) การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มี
วิธีการผลิตแตกต่างกับการทำการเกษตรในอดีต พบว่า การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เน้นการจัดสรรพื้นที่และแหล่งน้ำ จัดการปลูกพืชและ
เลี้ยงสัตว์อย่างเป็นระบบระเบียบ เน้นพออยู่พอกิน ไม่เคอะคร้อน สามารถพึ่งตนเองได้ และเน้น
เกษตรอินทรีย์ ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี

3) หลังจากการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นอยากเรียนรู้
รักในอาชีพการเกษตร ตระหนักในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้ในการประกอบอาหารเอง
และมีการพัฒนาทางด้านการเกษตรที่ดีขึ้น

4) ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม
แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก เพราะเป็นผลงานของเด็กนักเรียน
ในชุมชน นักเรียนในโรงเรียนได้ปฏิบัติจริง เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีนิสัย
รักการทำงานและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

6. เป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน มีดังนี้

6.1 ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จะต้องจัดการศึกษาทุกระยะของชีวิตและการ
ทำงานอย่างไม่มีสิ้นสุด จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาอย่าง
แท้จริง

6.2 ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนและครูผู้สอน จะต้องมีความตระหนักและ
สำนึกในบทบาทหน้าที่ มีคุณสมบัติที่ดี มีความรู้ทางการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐาน

พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีหลักจิตวิทยาพัฒนาการในการกำกับดูแลผู้เรียนด้วยความจริงใจและจริงจัง

6.3 นักเรียน จะต้องมีความรอบรู้ เป็นคนดี ฝึกหัดวินัยให้มีความพร้อมด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยความรู้ ความคิดของบุคคลและแหล่งความรู้โดยรวม แล้วเรียนรู้ด้วยการคิดวิเคราะห์หาเหตุผล แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานของผู้บริหาร 5 ด้าน และด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาเกษตร 2 ด้าน รวมเป็น 7 ด้าน การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการเงิน ด้านสาระสนเทศ ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน และ ด้านครูหัวหน้าการปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ได้แก่ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และด้านพัฒนาผู้เรียนวิชาเกษตร จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของผู้บริหาร ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ด้านบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานของครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ด้านการการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ด้านการประสานงานกับประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มาถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” อยู่ในระดับน้อย

พิจารณาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เป็นรายด้านได้ผลดังนี้

1. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการทุกข้อ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นผลมาจากเกษตร “ทฤษฎีใหม่” เป็นเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชดำริและพระราชทานให้กับเกษตรกรที่ยากจน เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยมีการจัดการพื้นที่ใน

การทำกรเกษตร ให้เป็นสัดส่วน คือ 30 : 30 : 30 : 10 หมายถึง ร้อยละ 30 ส่วนแรก เป็นการแบ่งพื้นที่ในการทำนาไว้บริโภค ร้อยละ 30 ส่วนที่สอง เป็นการแบ่งพื้นที่ในการปลูกไม้ผล และพืชผักตามฤดูกาล ร้อยละ 30 ส่วนที่สาม เป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร และร้อยละ 10 เป็นที่อยู่อาศัย จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” นั้นจะต้องมีพื้นที่ในการดำเนินการ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ จึงทำให้การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ คอนศรี (2543, 62-63; อ้างถึงใน ชีรพงศ์ ปุกสันเทียะ 2546, 133) ที่ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านการเตรียมการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ ด้านกำกับติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหาร ด้านพัฒนาบุคลากรทุกข้อ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นผลมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่มีจำนวนวิชาหลายวิชามารวมกัน ได้แก่ วิชาเกษตร งานบ้าน งานช่าง และวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีชั่วโมงสอนจำกัด โดยเฉพาะวิชาเกษตร งานบ้าน งานช่าง โรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดรวมกัน และจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าชั่วโมงเรียนมีน้อยมาก และเป็นเพราะมีงบประมาณไม่เพียงพอ จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรได้ไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งการพัฒนาบุคลากรนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับสมบูรณ์ บุคิมาลัย (2547, 76) กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ทำให้ครู อาจารย์ และ ผู้ปกครองที่เข้าอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการทำโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

3. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหาร ด้านการเงิน ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นผลมาจาก งบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของแต่ละโรงเรียนมีจำกัด โรงเรียนส่วนใหญ่จึงจัดงบประมาณสนับสนุนให้ได้

ในวงเงินไม่มากนัก บางโรงเรียนทำโครงการเพื่อขอเงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จากผู้ปกครองนักเรียน สอดคล้องกับสุนันท์ พลดีงาม (2549, 92-93) พบว่า เงินทุนในการดำเนินงานโครงการใช้ทุนในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นในระยะแรกที่มีค่าลงทุนค่อนข้างสูง เช่น การปรับพื้นที่การเพาะปลูก การขุดบ่อ การสร้างโรงเรือน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่อย ๆ ลดลง ทุนของโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มาจากการจัดสรรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเงินทุนจากแหล่งอื่น

4. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหาร ด้านสารสนเทศ ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นผลมาจากงบประมาณในการจัดทำไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญมากในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542ก, 12; อ้างถึงใน สุนันท์ ดีพลางาม, 2549, 91) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องดำเนินการ ตั้งแต่ก่อนจัดกิจกรรม ระหว่างจัดกิจกรรมและการนำเสนอผลการจัดกิจกรรม ผลการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการสร้างความสำเร็จระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองและชุมชนแล้ว ยังเป็นโอกาสที่โรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนอีกด้วย

5. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นผลมาจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านวิชาการที่ต้องนำไปประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา มากกว่า จึงให้ความสำคัญในการที่จะประชุมชี้แจง การประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานอื่น ๆ เช่น เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ที่จะมาสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับ การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างถูกต้องนั้นมีน้อย สอดคล้องกับสมศักดิ์ ลาติ (2543, 32; อ้างถึงใน สันติ พรหมจันทร์, 2546, 102) พบว่า ด้านให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนมีการประสานงานระหว่างชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

6. การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนงานการดำเนินงาน และการสำรวจหาแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นผลมาจากครูหัวหน้าสายปฏิบัติการสอนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นแม่บทในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจถึงการวางแผน การกำหนดการสอน เพื่อให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ส่วนการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ครูผู้ปฏิบัติการสอนจะต้องสำรวจก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อจะได้ทำให้ครูผู้สอนได้กำหนดกิจกรรมลงในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เพื่อช่วยให้ประหยัดเวลาในการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ และเพื่อสะดวกในการติดต่อประสานงานที่จะให้นักเรียนได้ไปศึกษาเรียนรู้กับผู้ที่ปฏิบัติจริง ส่วนการประสานงานกับประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ มาให้ความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยอาจเป็นผลมาจากความไม่สะดวกในการประสานงานมาให้ความรู้ เช่น บางโรงเรียนอยู่ห่างไกล และประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ มีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะออกมาให้ความรู้แก่นักเรียนได้เท่าที่ควร มีบางโรงเรียนที่อยู่ใกล้อำเภอเท่านั้นที่สะดวกในการประสานงานกับประมงอำเภอ และปศุสัตว์ ส่วนการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาให้ความรู้ มีระดับการปฏิบัติน้อย สอดคล้องกับสันติ พรหมพันธ์ (2546, 103) กล่าวว่า การประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอให้เข้ามาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินโครงการมีระดับความคิดเห็นต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องมาจากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ มีพื้นที่ให้บริการมาก และมีบุคลากรน้อย ซึ่งอาจเนื่องมาจากนโยบายการลดกำลังคนของภาครัฐ ส่วนการประสานงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการประสานงานน้อย จากการสัมภาษณ์ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ห่างจากเขตพื้นที่การศึกษาไม่สะดวกในการประสานงานมาให้ความรู้ แต่มีบางโรงเรียนที่อยู่ใกล้เท่านั้นที่สามารถประสานงานให้มาถ่ายทอดความรู้และได้รับความสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการทำงาน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต สัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. ด้านบริบท

1.1 จากการประเมินทรัพยากรที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบน้ำท่วมไม่ถึง ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ส่วนใหญ่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นอำเภอบ้านกรวดจะมีปริมาณน้ำฝนมากกว่าอำเภออื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก อำเภอบ้านกรวดอยู่ใกล้ภูเขาพนมดงรัก และมีการปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีความชื้นสูงกว่าและมีฝนตกชุก ส่วนการใช้น้ำทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ส่วนมากจะใช้น้ำจากสระน้ำใกล้โรงเรียน มีบางโรงเรียนพื้นที่ทำการเกษตรไม่อยู่ในพื้นที่เดียวกันกับโรงเรียน ทำให้ไม่สะดวกในการดูแลเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามนโยบายในการดำเนินการจัดสรรพื้นที่ตามความเหมาะสม ให้สามารถนำไปใช้ ปรับความยืดหยุ่นได้ เนื่องจากสภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อยู่ในพื้นที่ที่หลากหลาย ทั้งขนาดท่าและที่ตั้ง ดังนั้นระดับการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้ จึงควรนำไปปฏิบัติตามสภาพ และศักยภาพของแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีพื้นที่ทำการเกษตรไม่อยู่ในพื้นที่เดียวกันกับพื้นที่ของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถปรับใช้พื้นที่ โดยเน้นการปลูกพืชที่ไม่มีปัญหา หรือยุ่งยากในการดูแลรักษา เช่น ไม้ยืนต้น พืชสวน พืชไร่ สอดคล้องกับ วิรุทธ ส่งสาย และคณะ (2541, 64; อ้างถึงใน สุพันธ์ ดิพลาง, 2549, 90) กล่าวว่าการปลูกพืชยืนต้นเพื่อดำรงสถานะสมดุลทางธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม ต้นไม้จะมีจำนวนมากขึ้นและโตขึ้น จะมีไม้ใช้สอยเพียงพอก่อให้เกิดจำนวนป่าไม้เพียงพอต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อระบบนิเวศวิทยาที่สมดุลที่สุดในที่สุด

1.2 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน แหล่งน้ำที่พบมากที่สุดที่อยู่ในพื้นที่ของโรงเรียนที่ใช้ในการดำเนินงาน คือ สระน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดปี แต่การนำน้ำไปใช้มีปัญหาเนื่องจากอยู่ไกลพื้นที่ทำการเกษตร และการจัดระบบน้ำยังไม่ดี ทั้งนี้เป็นเพราะอุปกรณ์ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเครื่องสูบน้ำขนาดเล็ก และอุปกรณ์ท่อสูบน้ำ หรือสายยาง แต่ถ้าแหล่งน้ำอยู่ไม่ไกลก็สามารถที่จะนำน้ำมาใช้ โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องทุ่นแรง สอดคล้องกับ อ่ำพล เสนาณรงค์ (2542, 1; อ้างถึงใน สุพันธ์ พลดิงาน, 2549, 90)

พบว่าเนื่องจากเลือกที่จุดสระมีความสำคัญมาก เพราะการที่จะจุดสระน้ำให้เก็บกักน้ำได้ โดยมีการรั่วซึมน้อย และมีน้ำที่ใช้ให้ถูกลักษณะการการอุปโภคบริโภคได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจุบันหลายอย่าง เช่นลักษณะพื้นที่ ลักษณะของดิน และระดับน้ำใต้ดิน เป็นต้น ตำแหน่งของสระน้ำก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เช่นจะต้องอยู่ในตำแหน่งที่รองรับน้ำฝนตามธรรมชาติได้ อกอยู่ในตำแหน่งที่สามารถนำไปใช้กับแปลงอื่น ๆ ได้โดยสะดวกและสิ้นเปลืองน้อย เป็นต้น

1.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานที่ค่อนข้างเห็นได้ชัด คือ การช่วยเหลือด้านแรงงาน การสร้างโรงเรียนต่าง ๆ การช่วยเหลือเกี่ยวกับทรัพยากรที่จำเป็น แต่ก้เทคนิคหรือวิธีการดำเนินงานจะเป็นความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่า สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ข, 15; อ้างถึงในสุนันท์ พลดีงาม, 2549, 91) พบว่าบทบาทชุมชน ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน องค์กรรัฐและเอกชนควรมีโอกาสมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียน ครู นักเรียน

1.4 การประชาสัมพันธ์ ส่วนมากมีการประชาสัมพันธ์เฉพาะช่วงเริ่มการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบในที่ประชุมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการจัดทำเอกสารเผยแพร่หรือจัดทำแผ่นพับนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่าไม่ได้ทำต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะงบประมาณในการจัดทำไม่เพียงพอ สอดคล้องกับ สุนันท์ พลดีงาม (2549, 91) ที่ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การประชาสัมพันธ์มีเฉพาะช่วงเริ่มต้นโครงการ มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบในที่ประชุม การจัดทำเอกสารเผยแพร่หรือแผ่นพับไม่ได้ทำต่อเนื่อง เป็นเพราะว่างบประมาณในการจัดทำไม่เพียงพอ

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 ด้านปัจจัยเบื้องต้นของการดำเนินงาน พบว่า สภาพพื้นที่การเกษตรลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์น้อย ควรบำรุงดินก่อน เช่น การใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด การปลูกพืชหมุนเวียน

2.2 ทรัพยากรในการดำเนินงาน พบว่า ทุกโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน แต่ละบุคคลบางโรงเรียนมีการะงานมาก จึงไม่มีเวลาที่จะมาช่วยเหลือสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ แต่ผู้บริหารควรกำกับดูแลช่วยเหลืออีกทางหนึ่งเพื่อให้การดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

2.3 ด้านอุปกรณ์การเกษตร พบว่าวัสดุที่ใช้ในการดำเนินงานส่วนใหญ่

มีจำนวนไม่เพียงพอ บางโรงเรียนขาดแคลน เครื่องสูบน้ำขนาดเล็ก จอบ เสียม คราด ซึ่งเป็นสิ่ง
ที่สำคัญในการดำเนินงานการเกษตร ดังนั้นผู้บริหารควรดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง การดำเนินงาน
เกษตรจึงจะบรรลุผลสำเร็จ

2.4 งบประมาณ หรือแหล่งเงินทุนในการดำเนินงาน การใช้เงินทุนใน
ด้านต่าง ๆ มีมากในระยะแรก เพราะจะต้องปรับพื้นที่ในการเพาะปลูก การขุดบ่อ เพื่อสร้างแหล่ง
น้ำ การสร้างโรงเรียน และอุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ดังนั้นการเลือกจัดกิจกรรมควรให้เหมาะสม
กับเงินทุน หากเลือกกิจกรรมใหญ่ ลงทุนเป็นเวลานาน ก็จะทำให้เสียโอกาสในการลงทุนหรือ
ดำเนินกิจกรรม จึงควรเลือกดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับงบประมาณเงินที่มีอยู่

2.5 แหล่งแรงงานในการดำเนินงาน ใช้แรงงานจากนักเรียนและครู
กิจกรรมบางอย่างต้องใช้เครื่องจักรกลต้องอาศัยแรงงานจากผู้ปกครองนักเรียนหรือชุมชนเป็น
บางคราว แสดงให้เห็นว่ายังไม่มีการใช้แรงงานจากสัตว์ ทั้งนี้เป็นเพราะการใช้แรงงานจากสัตว์
มีขั้นตอนมากทำให้สิ้นเปลืองเวลา

3. ด้านกระบวนการ

3.1 ด้านกระบวนการพบว่า กิจกรรมของการดำเนินงานที่ปรากฏชัดเจน
ส่วนใหญ่เป็นการปลูกพืชมากกว่าเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้เป็นเพราะการปลูกพืชมีความเสี่ยง และ
ไม่แน่นอนของผลผลิตน้อยกว่าการเลี้ยงสัตว์ และการปลูกพืชมีหลากหลายก่อให้เกิดการกระจาย
การลงทุนและสามารถลดความเสี่ยงได้ ในการดำเนินงานพบว่า โรงเรียนส่วนมากจะมีแผนผัง
การบริหารงาน แต่ข้อมูลในการดำเนินงานจะมีเป็นส่วนน้อย และข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน
ดูเหมือนว่าในการดำเนินงาน ระยะแรก จะมีการแบ่งหน้าที่และจัดแผนผังในการดำเนินงาน
อย่างชัดเจน ซึ่งจะจัดทำเสร็จในครั้งเดียว ซึ่งข้อมูลในการบันทึกควรบันทึกอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้
บกพร่องเกี่ยวกับหลักฐานในการบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน สำหรับรูปภาพกิจกรรมเป็น
หลักฐานอย่างหนึ่งซึ่งบ่งชี้ให้เห็นการปฏิบัติงานเฉพาะช่วง ดังนั้นในการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน
ข้อมูลต่าง ๆ จึงต้องมีการบันทึกภาพ

3.2 ผลผลิตจากการดำเนินงาน ที่นำไปประกอบอาหารกลางวันให้เด็ก
นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นพวกพืชผัก เนื่องจากว่าการจัดทำอาหารกลางวันให้กับนักเรียนนั้น
มีงบประมาณสนับสนุนอยู่แล้ว นอกจากจะมีพืชผักสวนครัวที่นำไปทำอาหารกลางวันแล้วยังมี
ปลา ไข่ไก่ ไข่เป็ด เห็ด มีปรากฏไม่มากนักขึ้นอยู่กับฤดูกาล

4. ด้านผลผลิต

ด้านผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพืชผักสวนครัว ปลา เห็ด ซึ่งสามารถผลิตได้ไม่ยากนัก ทำให้นักเรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้น มีความสุขในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพราะผลผลิตที่ได้ นอกจากจะนำไปประกอบอาหารกลางวันแล้ว นักเรียนยังได้พืชผักสวนครัว ปลา เห็ด นำไปประกอบอาหารรับประทานที่บ้าน เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน พืชผักสวนครัวเหล่านี้เป็นพืชผักสวนครัวที่ปลอดสารพิษ เพราะใช้ปุ๋ยชีวภาพ ไม่ใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง ทำให้ปลอดภัยต่อสุขภาพร่างกาย และเป็นการใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง

สภาพทั่วไปที่ปรากฏซึ่งเป็นผลการดำเนินงาน พบว่าผลผลิต หรือรายได้ในรูปแบบของตัวเงินไม่เป็นที่พอใจและทำได้ยาก ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการผลิตเน้นเพื่อฝึกการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผลผลิตที่ได้เล็กต้องการที่จะนำไปสู่ครอบครัวของเขา ดังนั้นผลผลิตจึงไม่เน้นเรื่องการค้าจำหน่าย

6. เสนอแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ของโรงเรียน มีดังนี้

6.1 ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จะต้องจัดการศึกษาทุกระยะของชีวิตและการทำงานอย่างไม่มีสิ้นสุด จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

6.2 ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนและครูผู้สอน จะต้องมีความตระหนักและสำนึกในบทบาทหน้าที่ มีคุณสมบัติที่ดี มีความรู้ทางการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐาน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีหลักจิตวิทยาพัฒนาการในการกำกับดูแลผู้เรียนด้วยความจริงใจและจริงจัง

6.3 นักเรียน จะต้องมีความรอบรู้ เป็นคนคิด ฝึกหัดวินัยให้มีความพร้อมด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยความรู้ ความคิดของบุคคลและแหล่งความรู้โดยรวม แล้วเรียนรู้ด้วยการคิดวิเคราะห์หาเหตุผล แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

1.1 ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้แก่บุคลากรทางการศึกษา และชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ควรเสริมกำลังใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บุคลากรที่เข้ารับการอบรม เมื่อกลับมาแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินงานต่อไป

1.3 ควรจัดศูนย์สาธิตการเกษตร อาจจะเลือกกิจกรรมโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อเป็นแบบอย่างในการที่จะเข้าไปศึกษาหาความรู้

1.4 ควรมีการประชุมสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยประสานงานกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนช่วยเหลือในการดำเนินงาน

1.5 ควรจัดหาเอกสารความรู้ แนวปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงาน เพื่อให้บุคลากร ได้ค้นคว้าศึกษาหาความรู้ต่อไป

1.6 ควรมีการประชุมประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ เพื่อมาถ่ายทอดให้ความรู้และสนับสนุนในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน

2.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เอาใจใส่ ติดตาม ประเมินผล ดูแล การดำเนินงานให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ดำเนินงาน

2.2 ให้มีการสำรวจความต้องการ ประชุมวางแผนร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย ในการสร้างยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างบุคลากร ชุมชนและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.3 จัดให้มีการประชุมสัมพันธ์ โดยนำผลงานของโรงเรียนเป็นสื่อในการประชุมสัมพันธ์ เช่น การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และผลผลิตเป็นต้น เพื่อขอความสนับสนุนจากชุมชนและองค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

2.4 ควรจัดให้ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองไปศึกษาดูงาน ในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน

2.5 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนผู้ทำการวิจัยเพื่อให้ทราบแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับชุมชน

3.1 ผู้นำชุมชนควรจัดนำชุมชนไปศึกษาดูงานในแหล่งที่ปฏิบัติงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำมาปฏิบัติและปรับปรุงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตนเอง

3.2 ชุมชนควรให้ความสำคัญของเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

3.3 ชุมชนควรเป็นผู้นำในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน โดยการทำวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพของการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพื่อให้ทราบถึง แนวทางการดำเนินงาน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิตที่ได้รับ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. ควรศึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนทั่วประเทศที่ได้ดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในภาพรวมที่ชัดเจน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). การจัดการการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วงชั้นที่ 2,3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชวลิต จันทรศรี. (2550). สาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูอำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ถวัลย์ มาศรัศ. (2550). MODEL การจัดการเรียนรู้ ตามปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง”. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- เทวีล ศรีสองเมือง. (2551). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีรพงศ์ ปีกสันเทียะ. (2546). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- นงลักษณ์ พลศรี. (2550). การศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ป.ม. (การจัดการทั่วไป). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี:

- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุรุษ ศิริมหาสาคร. (2546). แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4). นนทบุรี: ไทยร่มเกล้า.
- พัฒนา ประเสริฐสุข, และศศิธร ธิบรวมทรัพย์. (2547). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
งานเกษตร ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและ
เทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วชิราวุธ ปานพรม. (2551). ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1.
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2550). เอกสารการอบรมวิทยากรแกนนำการขยายผลชุดการสร้างค่านิยม
เรื่องการวางแผนและการใช้เงินอย่างชาญฉลาด. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ.
- สนั่น สุขเหลือ. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการส่งเสริมโครงการ
ตามพระราชดำริ (เศรษฐกิจพอเพียง) จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สมบูรณ์ บุคิมาลัย. ว่าที่ ร.ต. (2548). การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินการเกษตรแบบเศรษฐกิจ
พอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ โรงเรียนบูรณาการวิทยา อำเภอจอมพระ
สำนักงานเขตการศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม: วิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร เทพสิทธิ์า. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชรรมสาร.
- สันติ พรหมจันทร์, ว่าที่ ร.ต., (2546). สภาพ และปัญหาการดำเนินการโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจ
พอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). เลข: สำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเลย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2554). รายงานข้อมูลพื้นฐาน. บุรีรัมย์:
กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรผู้ทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

_____. (2551). ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วงชั้นที่ 1-3. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักพจนานุกรมมติชน. (2547). พจนานุกรมฉบับมติชน. กรุงเทพฯ: มติชน.

เสาวลักษณ์ มาพร. (2551). ความพร้อมในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ. (2545). การจัดการกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

สุดา จุลเสวก. (2550). การวิจัยการติดตามประเมินผลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 13 ปีการศึกษา 2550. สำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจการที่ 8.

สุนัย เศรษฐบุญสร้าง. (2550). แนวทางปฏิบัติ 7 ขั้น ฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: ซีเอ็นยู (มหาชน).

สุนันท์ พลดีงาม. (2549). การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแก่งน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ป.ม. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อุดมพร อมรธรรม. (2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: แสงดาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศช ๐๔๔๕.๑๑/ว ๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสะอาด งานประกัน

ด้วย นายบรรจง สดุดพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้น ปีที่ ๓ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๒ โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๔๔๔.๑๑/ว ๗๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ๒

ด้วย นายบรรจง สถูปผล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" ระดับช่วงชั้น ปีที่ ๓ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต ๒ โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ นงทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๗๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๗

ที่ ศบ ๐๔๔๔.๑๑/๖๗๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางทองนาค คะกาเนปะ

ด้วย นายบรรจง สดุดพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" ระดับช่วงชั้น ปีที่ ๓ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๗๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๗

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านทองถ่ม

ด้วย นายบรรจง สกุลพหล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ กูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายบรรจง สกุลพหล ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๒

ด้วย นายบรรจง สดุษพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบผสมธุรกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" ระดับช่วงชั้นที่ ๓ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๒ โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการที่นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ตย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ 04083/๒๕๕๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายบรรจง ตฤบพล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความประสงค์ ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่องานวิจัยดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พิจารณาแล้วเห็นว่าการทำงานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาโดยภาพรวม ขอให้ท่านให้ความสะดวกในการดำเนินงานซึ่งผู้วิจัยจะเข้าติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกำพล กระมล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

กลุ่มอำนาจการ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป

โทร. 0 4467 1094

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามผู้บริหาร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2

(สำหรับผู้บริหาร)

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติมากที่สุด, ปฏิบัติมาก, ปฏิบัติปานกลาง, ปฏิบัติน้อย, และปฏิบัติน้อยที่น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน (Structured Interview) ประกอบด้วยข้อมูลเบื้องต้น และการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ข้อมูลนี้ใช้เพื่อการวิจัยและเสนอผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม จะถือเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณที่ได้รับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นายบรรจง สดุดพล)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำชี้แจง ในการตอบคำถาม ตอนที่ 1 โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง
 ความสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ให้ท่านพิจารณา ว่า สภาพการปฏิบัติงาน
 ของท่านตามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระดับ
 ช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนของท่าน ว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับปฏิบัติ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
3	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
4	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
5	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี
 () 30-40 ปี
 () 41-50 ปี
 () 51 ปีขึ้นไป

3. อายุราชการ

- () ต่ำกว่า 6 ปี
 () 6-10 ปี
 () 11-15 ปี
 () 16-20 ปี
 () มากกว่า 20 ปี

4. วุฒิต่างการศึกษา

- () ต่ำกว่าอนุปริญญา
 () อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 () ปริญญาตรี
 () ปริญญาโท
 () ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2

ข้อ ที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านบริหารจัดการ						
1.	การวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					
2.	การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					
3.	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					
4.	การจัดเตรียมพื้นที่และแบ่งพื้นที่การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					
5.	การจัดแผนภูมิการดำเนินงานที่แสดงความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน					
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					
7.	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					
8.	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ“ทฤษฎีใหม่”					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2 (ต่อ)

ข้อ ที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินความร่วมมือและการสนับสนุน ของชุมชนในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
10	การจัดทำทะเบียนการบริหารงบประมาณการดำเนินงานเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน					
11	การรายงาน การตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณการใช้ จ่ายในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
ด้านการพัฒนาบุคลากร						
1	การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้บุคลากรทำการเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
2	บุคลากรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
3	บุคลากรได้รับการสนับสนุนเข้ารับการอบรมการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
4	บุคลากรที่ได้รับการอบรมได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับ บุคลากรในสถานศึกษา					
5	จัดที่ปรึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ได้เหมาะสม					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
 “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 บุรีรัมย์ เขต 2 (ต่อ)

ข้อ ที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการเงิน						
1	การจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
2	กำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
ด้านสารสนเทศ						
1	การจัดทำทะเบียนรายรับรายจ่าย การซื้อขายผลผลิต					
2	การแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
3	ชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
4	ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
5	การจัดทำทะเบียนรายรับรายจ่าย การซื้อขายผลผลิต					
6	การแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
7	ชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
8	ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
 “ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 บุรีรัมย์ เขต 2 (ต่อ)

ข้อ ที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	การให้ความรู้ข่าวสารการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
10	การจัดเอกสารเผยแพร่การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
11	การจัดหาเอกสารความรู้ แนวทางการปฏิบัติการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
12	ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ชุมชนทราบ					
13	ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					
14	ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
15	การประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2 (ต่อ)

ข้อ ที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
1	การประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอให้มาถ่ายทอด ความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
2	การประสานงานกับสำนักงานประมงให้มาถ่ายทอดความรู้และ สนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
3	การประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์ให้มาถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					
4	การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มาถ่ายทอด ความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”					

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ชื่อโรงเรียน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

คำชี้แจง

แบบสอบถาม ฉบับนี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าสายผู้สอนวิชา

เกษตร

1. ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

1.2 ตำแหน่ง.....

1.3 สถานที่สัมภาษณ์.....

1.4 สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่บุรีรัมย์ เขต 2

2.1 ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมของการดำเนินการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

2.1.1 นโยบายการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เน้นให้ความสำคัญเรื่องใด

.....

2.1.2 การประชาสัมพันธ์ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีการดำเนินงานอย่างไร

.....

2.1.3 ท่านคิดว่าการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” สอดคล้องความต้องการด้านการพัฒนาการเกษตรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.1.4 การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มีปัญหาอย่างไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.1.5 ลักษณะพื้นที่ที่ทำการเกษตรในโรงเรียนของท่านมีมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินการอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง และมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.1.6 แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรในโรงเรียนของท่านมีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตรหรือไม่ อย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง และมีการแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.2 ปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน

2.2.1 ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนของท่านมีแผนการเตรียมการอย่างไร

2.2.2 งบประมาณในการดำเนินงานได้มาจากที่ใดบ้าง เพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอ โรงเรียนของท่านแก้ไขอย่างไร

2.2.3 แหล่งแรงงานที่ใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” มาจากที่ใด เช่นแรงงานจากเครื่องจักร แรงงานจากสัตว์ แรงงานจากคน เป็นต้น มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

2.2.4 อื่น ๆ

2.3 ขบวนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

2.3.1 โรงเรียนจัดบุคลากรเพื่อดำเนินงานอย่างไรบ้าง เช่น การจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ไปศึกษาดูงาน อื่น ๆ มีปัญหาและแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.3.2 การดำเนินงานฯ มีประเภทของกิจกรรมที่ทำ อะไรบ้าง มีขั้นตอนและวิธีการอย่างไร มีปัญหาและวิธีการแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.3.3 ผลผลิตจากการดำเนินงานฯ นำไปประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียนมี อะไรบ้าง เพียงพอหรือขาดแคลนอย่างไร ท่านมีวิธีการสนับสนุนส่งเสริมในการเพิ่มผลผลิตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.3.4 โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานฯ อย่างไรบ้าง มีปัญหาและแนวทางแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.4 ผลผลิตของการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่”

2.4.1 โรงเรียนจัดให้มีการประเมินการการหรือไม่ ถ้ามี มีขั้นตอนในการประเมิน
อย่างไร เช่นรูปแบบการประเมิน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ช่วงระยะเวลาประเมิน และการ
วิเคราะห์ข้อมูลเป็นต้น

.....

.....

.....

.....

2.4.2 การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
มีผลผลิตต่างกับการทำการเกษตรแบบที่เคยทำมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.4.3 หลังจากดำเนินการ โรงเรียนของท่านมีสิ่งเปลี่ยนแปลงหรือมีผลกระทบที่
เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือไม่ ถ้ามีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2.4.4 ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”
ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2

(สำหรับครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร)

คำชี้แจง

- ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ ครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
- แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพการปฏิบัติงาน
ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติมากที่สุด, ปฏิบัติมาก, ปฏิบัติปานกลาง, ปฏิบัติน้อย, และปฏิบัติน้อยที่สุด
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบ

ปลายเปิด

- ข้อมูลนี้ใช้เพื่อการวิจัยและเสนอผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม จะถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณที่ได้รับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นายบรรจง สดุดพล)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำชี้แจง ในการตอบคำถาม ตอนที่ 1 โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ให้ท่านพิจารณาว่า สภาพการปฏิบัติงานของท่านตามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ในโรงเรียนของท่าน ว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับปฏิบัติ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
3	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
4	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
5	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี
 () 30-40 ปี
 () 41-50 ปี
 () 51 ปีขึ้นไป

3. อายุราชการ

- () ต่ำกว่า 6 ปี
 () 6-10 ปี
 () 11-15 ปี
 () 16-20 ปี
 () มากกว่า 20 ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

- () ต่ำกว่าอนุปริญญา
 () อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 () ปริญญาตรี
 () ปริญญาโท
 () ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
“ทฤษฎีใหม่” ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ข้อ ที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ระดับการปฏิบัติ								
		5	4	3	2	1				
ด้านการจัดการเรียนการสอน										
1	ประชุมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”									
2	การวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนงานการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”									
3	การวิเคราะห์ผู้เรียน									
4	การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ									
5	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้									
6	การแบ่งพื้นที่ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”									
7	การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนวิชาเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”									
ด้านพัฒนาผู้เรียน										
1	นักเรียนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”									
2	นักเรียนได้รับการสนับสนุนเข้ารับการอบรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”									
3	นักเรียนดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และกิจกรรมที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ									
4	นักเรียนปลูกและดูแลรักษาพืชผักสวนครัว หรือพืชสมุนไพรต่าง ๆ									

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้บริหารและผลของการสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์

นายวงศ์วัฒน์ ภูมิประโคน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายพจน์ ชาญประโคน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายพนม ฉิมพลีพันธุ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลกัลยาประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายเก็ง ทวันเวช	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านละลมพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายวิรัช ชาญประโคน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายเอกชัย บำรุงญาติ	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบุญช่วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายสมพงษ์ หาญเดช	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านมะขามทานตะวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายพิทยา ภัคศิบุตร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายสะอาดน จาบประโคน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคาคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายสราวุธ มโนวิสุทธ์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองไม้งาม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายสุภกิจ คงสบาย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองตะคอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
นายประทีป สารพัฒน์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเสม็ดสามัคคีราษฎร์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน ดังนี้

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของ การดำเนินงาน
เกษตร สมบูรณ์ ค. ตะโก ตะพิ อ.ประโคน ชัย จ.บุรีรัมย์	- นโยบายให้ โรงเรียนให้ ความสำคัญในการ จัดกิจกรรมการ เรียนการสอนแบบ เศรษฐกิจพอเพียง โดยให้รู้จัก พึ่งตนเองได้ - ประชาสัมพันธ์ โดยประชุม นักเรียนผู้ปกครอง กรรมการ สถานศึกษา - สนองความ ต้องการต่อการ พัฒนาการเกษตร อย่างสอดคล้องใน การดำรงชีวิต - ปัญหาการ ดำเนินงานคือขาด งบประมาณและ การดำเนินงาน อย่างจริงจัง แก้ไข โดยการจัดหา งบประมาณเอง	- มีการวางแผน ศึกษาดูงาน มีการ ปฏิบัติและ ปรับปรุงแก้ไข -งบประมาณไม่ เพียงพอ - ค่าใช้จ่ายโดย ระดมทรัพยากร ท้องถิ่น - แรงงานในการ ดำเนินงานได้จาก นักเรียนและชุมชน	- จัดลงในแผนการ เรียนการสอน ประชุมวางแผน และศึกษาดูงาน - ผลผลิตผลิตได้ น้อย - ปลูกผักต่าง ๆ เลี้ยงไก่ กบ ปลา - ผลผลิตไม่ได้ นำไปประกอบ อาหารกลางวัน - ส่งเสริมความรู้ โดยประชุม แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ศึกษา เอกสาร และศึกษา ดูงาน	- มีการประเมิน โครงการตาม สภาพจริง - มีผลผลิตที่ แตกต่างจากการ ผลิตแบบดั้งเดิม - ไม่มีผลกระทบ ใด ๆ - ไม่มีความพึง พอใจในผลผลิตที่ ได้

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ดำเนินงานมีจำกัด - แหล่งน้ำใช้ได้ไม่ตลอดปี 			
บ้านโลกคูม ค.โลกคูม อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none"> - ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน - จัดเอกสารเผยแพร่ประชุมชี้แจง - เพื่อให้การเกษตรมีผลผลิตที่ดี เกษตรกรมีรายได้อออยู่พอกิน - ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดเงินทุน - พื้นที่มีจำกัด - ขาดแหล่งน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมบุคลากรเข้าสอน เตรียมงบประมาณ - เตรียมพื้นที่ - งบประมาณไม่เพียงพอส่วนใหญ่ได้จากเงินอุดหนุนของโรงเรียน - แรงงานจากนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาจากเอกสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - เรียนตามหลักสูตรกำหนด - ผลผลิตไม่พอในการประกอบอาหารกลางวัน - สนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการประเมิน - ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น - นักเรียนมีความรู้เพิ่ม และเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานมากขึ้น - มีความพึงพอใจ
อนุบาลกัลยา ประสิทธิ์ ค.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบริหารจัดการพื้นที่ทำการเกษตรให้สามารถพึ่งตนเองได้ - ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรใน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้วางแผนที่ชัดเจน - งบประมาณไม่เพียงพอ - แรงงานได้จากนักเรียนและผู้ปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเข้าค่ายสัปดาห์ 1 สัปดาห์ - ปลูกผักสวนครัว - นำผลผลิตไปประกอบอาหารกลางวัน - เชิญชวนผู้ปกครองมาซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้ประเมินผลการปฏิบัติงาน - เป็นการบริหารพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด - มีความภูมิใจเนื่องจากปลูกผักกินเอง

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
	โรงเรียนทราย - พื้นที่ดำเนินงาน ไม่เพียง - พื้นที่จำกัด - ขาดแคลนแหล่ง น้ำ		ผลผลิต	
บ้านโคกคูม ด.โคกคูม อ.ประโคน ชัย จ.บุรีรัมย์	- ความ พอประมาณ มี เหตุผล มีภูมิคุ้มกัน - จัดเอกสาร เผยแพร่ประชุม ชี้แจง - เพื่อให้การเกษตร มีผลผลิตที่ดี เกษตรกรมีรายได้ พออยู่พอกิน - ขาดความรู้ความ เข้าใจ ขาดเงินทุน - พื้นที่จำกัด - ขาดแหล่งน้ำ	- เตรียมบุคลากร เข้าสอน เตรียม งบประมาณ เตรียมพื้นที่ - งบประมาณไม่ เพียงพอส่วนใหญ่ ได้จากเงินอุดหนุน ของโรงเรียน - แรงงานจาก นักเรียน	- ศึกษาจากเอกสาร หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง - เรียนตาม หลักสูตรกำหนด - ผลผลิตไม่พอใน การประกอบ อาหารกลางวัน - สนับสนุน ส่งเสริมให้ได้รับ การอบรมจาก หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	- ไม่มีการประเมิน - ผลผลิตเพิ่มมาก ขึ้น - นักเรียนมีความรู้ เพิ่ม และเอาใจใส่ ในการปฏิบัติงาน มากขึ้น - มีความพึงพอใจ

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของ การดำเนินงาน
อนุบาล กัลยา ประสิทธิ์ ด.ประโคน ชัย อ.ประโคน ชัย จ.บุรีรัมย์	-มีการบริหาร จัดการพื้นที่ทำ การเกษตรให้ สามารถพึ่งตนเอง ได้ - ขาดการ ประชาสัมพันธ์ ให้ ครูและบุคลากรใน โรงเรียนทราบ - การเกษตร สามารถเลี้ยง ตนเองได้ ลดกร พึ่งพาจากภายนอก - ผู้รับผิดชอบ โครงการมีจำกัด - พื้นที่ไม่เพียงพอ - แหล่งน้ำอยู่ไกล	- ไม่ได้วางแผนที่ ชัดเจน - งบประมาณไม่ เพียงพอ - แรงงานได้จาก นักเรียนและผู้ปกครอง	- จัดเข้าค่ายสมา อ.โสภ - ปลูกผักสวนครัว - นำผลผลิตไป ประกอบอาหาร กลางวัน - เชิญชวน ผู้ปกครองมาซื้อ ผลผลิต	- ไม่ได้ประเมินผล การปฏิบัติงาน - เป็นการบริหาร พื้นที่ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด - มีความภูมิใจ เนื่องจากปลูกผัก กินเอง - มีความพึงพอใจ
บ้าน ละลมพูน ด. ไพศาล อ.ประโคน ชัย จ.บุรีรัมย์	- เลี้ยงไก่ เพาะเห็ด ปลูกผักสวนครัว - ประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ วารสารของ โรงเรียน - ดำเนินชีวิตอย่าง พอเพียงให้ นักเรียนมีส่วนร่วม	- ใช้หลักการ PDCA ในการ ดำเนินงาน - งบประมาณไม่ เพียงพอ - แรงงานได้จาก นักเรียนและชุมชน	- ประชุมชี้แจงให้ ความรู้ - เลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ เพาะเห็ด - นำผลผลิตไป ประกอบอาหาร กลางวัน - ส่งเสริมให้อบรม หาความรู้	- ประเมินผลโดย ใช้หลักการของ เดมมิ่ง - ปรับปรุง พัฒนาการเกษตร ให้ดีขึ้น - ผลผลิตได้น้อย ไม่พึงพอใจกับ ผลผลิตมากนัก

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
	<p>ในการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรไม่มีพื้นฐานทางการเกษตร - พื้นที่ไม่เหมาะที่จะทำการเกษตร <p>ขาดเครื่องมือและขาดอุปกรณ์</p>			
<p>บ้าน โศกขมื่น</p> <p>ค. โศกขมื่น</p> <p>อ. ประโคนชัย</p> <p>จ. บุรีรัมย์</p>	<p>เน้นทักษะอาชีพ การடுத்தินดี ไม่ฟุ่มเฟือย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์โดยใช้เสียงตามสาย จัดนิทรรศการ - ด้านความรู้และการดำเนินชีวิต - การอยู่รอดของประชาชน - พื้นที่มีจำกัดแต่บริหารจัดการได้ - แหล่งน้ำไม่เพียงพอตลอดปี 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมชี้แจง คณะครู นักเรียน เตรียมอุปกรณ์ ผู้รับผิดชอบ เตรียมพื้นที่ - งบประมาณได้จากงบประมาณสนับสนุนอาหารกลางวัน - แรงงานได้จากนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมชี้แจง ศึกษาดูงาน - ทำนาปี เลี้ยงปลา ในบ่อซีเมนต์ - ปลุกผักสวนครัว - สนับสนุนให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ไปด้วยกัน ไปศึกษา ดูงานตามแหล่งเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลตามสภาพจริง - มีความเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานจากเดิมมาก - นักเรียนมีความอยากเรียนรู้ - มีความพึงพอใจ

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของ การดำเนินงาน
บ้านบุญ ช่วย ด.พลับพลา ชัย อ.พลับพลา ชัย จ.บุรีรัมย์	- สามารถ พึ่งตนเองได้ - จัดนิทรรศการ การดำเนินงาน - ทำให้ความ เป็นอยู่ดีขึ้น - น้ำไม่เพียงพอ ตลอดปี และพื้นที่ จำกัด แต่สามารถ บริหารจัดการได้	- ประชุมชี้แจงให้ นักเรียนเข้าใจเรื่อง เกษตร “ทฤษฎี ใหม่” - งบประมาณจาก การสนับสนุน ของโรงเรียนและ จากหน่วยงานอื่น	- ประชุมชี้แจง ศึกษาดูงานจาก แหล่งเรียนรู้ - นำผลผลิตไป ประกอบอาหารใน โครงการอาหาร กลางวัน - ส่งเสริมให้ ความรู้โดยครู ผู้รับผิดชอบ โครงการ	- ประเมิน โครงการ โดยกำหนด ระยะเวลาอย่าง ชัดเจน - มีการแบ่งพื้นที่ อย่างเป็นสัดส่วน ชัดเจน - มีความพึงพอใจ
มะขาม ทานตะวัน ด.หัวราช อ.หัวราช จ.บุรีรัมย์	- รู้จักประกอบ อาชีพด้วยหลัก ขั้น ประหยัด อดทน รู้จัก ประมาณตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ - ประชุมชี้แจงและ ประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนรับทราบ - กระตุ้นปลูกฝัง ให้ชุมชนรักใน อาหารเกษตร โดยยึด โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางในการ ปฏิบัติ	- สสำรวจความคอง การของโรงเรียน และชุมชน เขียน โครงการ ดำเนิน โครงการ รายงาน สรุป - ได้รับ งบประมาณจาก สพป.บร. 2 จำนวน 50,000 บาท มาสร้าง โรงเรียนเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ - แรงงานได้จาก นักเรียนและชุมชน	- บุคลากรเป็น สุภาพศรีเป็น ส่วนมาก การ ปฏิบัติงานไม่ คล่องตัวเท่าที่ควร - ประชุมชี้แจง ศึกษาดูงาน - ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงปลา เพาะเห็ด เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง - ส่งเสริมให้ บุคลากรได้เข้า อบรม ศึกษาดูงาน และศึกษาเอกสาร	- ประเมินตาม สภาพจริงโดยยึด หลักความคุ้มค่า - มีความแตกต่าง จากการทำ การเกษตรแบบ ดั้งเดิม - นักเรียนมีความ กระตือรือร้น มี นิสัยรักการทำงาน ได้รับความชื่นชม จากชุมชนและ หน่วยงานอื่น - มีความพึงพอใจ

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
	- ครูอยู่นอกพื้นที่ จึงมีการลักขโมย - แหล่งน้ำมี พอเพียง			
บ้านโคก ยาง ต.บ้าน กรวด อ.บ้าน กรวด จ.บุรีรัมย์	เน้นความ พอประมาณ มีเหตุ มีผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ มี คุณธรรม - ประชาสัมพันธ์ ให้นักเรียนและ ชุมชนทราบข้อมูล - ปลูกฝังให้ นักเรียนและชุมชน ตระหนักถึงแนว พระราชดำริเกษตร “ทฤษฎีใหม่” - บุคลากร ไม่มี พื้นฐานทางด้าน การเกษตร - แหล่งน้ำมี พอเพียงตลอดปี	- จัดแบ่งพื้นที่ใน การดำเนินงาน เช่น เลี้ยงปลา ปลูกผักสวนครัว และปลูกยางพารา - งบประมาณไม่ เพียง ได้รับ งบประมาณ สนับสนุนจาก องค์กรส่วน ท้องถิ่น - แรงงานได้จาก นักเรียน	- บุคลากรศึกษาหา ความรู้จาก อินเทอร์เน็ต และ เอกสารเกี่ยวกับ “ทฤษฎีใหม่” - การดำเนินงาน โดยเลี้ยงปลา ปลูก ผักสวนครัวไว้ รับประทานเอง แนะนำให้ ประชาชนตระ หนักถึงอันตราย จากสารพิษ - นำผลผลิตไป ประกอบอาหาร กลางวัน - สนับสนุน บุคลากรให้ได้รับ ความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ใกล้เคียง	- ประเมินผลโดย ให้นักเรียนจด บันทึกการ ปฏิบัติงานและ จัดทำบัญชีรายรับ- รายจ่าย - เกษตรทฤษฎีใหม่ มีความแตกต่าง จากดั้งเดิม - มีการ เปลี่ยนแปลงเพราะ ได้ปรับภูมิทัศน์ ของโรงเรียนไป ด้วย - มีความพึงพอใจ

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
บ้านคาอีด.บ้านกรวด อ.บ้านกรวด จ.บุรีรัมย์	<p>- เน้นความพอประมาณ มีเหตุมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีอยู่มีกินไม่อคอยยาก มีวินัย</p> <p>- ประชาสัมพันธ์โดยประชุมชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ</p> <p>- ทำให้นักเรียนทราบถึงวิธีการปรับแบ่งพื้นที่ในการปฏิบัติได้เหมาะสม</p> <p>- พื้นที่เป็นดินทรายแต่สามารถดำเนินงานได้</p>	<p>- ประชุมชี้แจงให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองทราบในหารดำเนินงานเกษตรแบบ “ทฤษฎีใหม่”</p> <p>- งบประมาณไม่เพียงพอ ส่วนมากได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการอาหารกลางวัน</p> <p>- แรงงานได้จากนักเรียนและผู้ปกครอง</p>	<p>- ให้ครูศึกษาหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต จากเอกสาร และแหล่งเรียนรู้</p> <p>- กิจกรรมที่มีการปฏิบัติ มีการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา ปลูกยางพารา ส่วนการทำนาให้ครูพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน</p> <p>- ผลผลิตนำไปประกอบอาหารกลางวัน และนำไปรับประทานที่บ้าน</p> <p>- ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาหาความรู้และเข้าอบรมตามนโยบายของ สทป.บร.2</p>	<p>- ประเมินผลการปฏิบัติงานโดยให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย</p> <p>- ผลผลิตที่ได้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความแตกต่างจากเดิม เพราะสามารถปลูกพืชได้หลายชนิด ทำให้มีรายได้เพิ่ม</p> <p>- มีความพึงพอใจ</p>

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อ โรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
โรงเรียนบ้านหนองไม้งาม 1 ค. หนองไม้งาม อ.บ้านกรวด จ.บุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นความพอเพียง ขยัน ประหยัด อดทน - ประชุมชี้แจงครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน - ทำให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า - นักเรียนขาดความรับผิดชอบทางโรงเรียน ได้จัดให้ครูและนักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโรงเรียน - พื้นที่มีพอเพียงในการดำเนินงาน - แหล่งน้ำมีพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมการ โดยประชุมวางแผน ลงมือปฏิบัติ - ได้รับเงินสนับสนุนจากงบประมาณของโรงเรียนและจากองค์การปกครองท้องถิ่น - แรงงานได้จากนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้บุคลากรไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมที่ทางโรงเรียน ดำเนินงาน ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลา การเพาะเห็ด การปลูกยางพาราส่วนการทำนาครูและนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน - ผลผลิตที่ได้นำมาประกอบอาหารกลางวัน - ทางโรงเรียน สนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และเข้าอบรมตามนโยบายของสพป.บร.2 	<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินงานทางโรงเรียนใช้กระบวนการ PDCA และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน - การดำเนินงานแตกต่างจากเดิม คือ รู้จักบริหารจัดการพื้นที่ให้ได้เหมาะสม - ความเปลี่ยนแปลง นักเรียนมีความรู้ ด้านการเกษตรมากขึ้น และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ - ทางโรงเรียนมีความพึงพอใจ

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของการดำเนินงาน
วัดหนองตะกอง ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none"> - การพึ่งตนเอง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อุดมทุน - ประชุมชี้แจง กรรมการ สถานศึกษา ครู นักเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียน - เกษตรกรรู้จักใช้ น้ำอย่างคุ้มค่า รู้จัก แบ่งพื้นที่ในการทำ การเกษตร - พื้นที่มีจำกัด แต่ สามารถดำเนินงาน ได้ - แหล่งน้ำมี พอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมสำรวจ ความต้องการของ โรงเรียน ชุมชน เขียนโครงการ ดำเนินโครงการ - งบประมาณมีไม่ เพียงพอ - แรงงานได้จาก นักเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดบุคลากร ไป ศึกษาดูงานจาก แหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมที่ โรงเรียนจัดขึ้น คือ การปลูกผักสวน ครัว การเลี้ยงปลา ในบ่อซีเมนต์ เพาะ เห็ด - ผลผลิตที่ได้ นำไปประกอบ อาหารกลางวัน - จัดให้บุคลากร ไป ศึกษาดูงานจาก แหล่งเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลจาก การสำรวจสภาพ ปัญหาและความ ต้องการนำมา วิเคราะห์ก่อนการ ดำเนินงาน - แตกต่างจากเดิม เพราะทำให้รู้จัก การบริหารจัดการ พื้นที่ในการทำ การเกษตร - หลังจาก ดำเนินงานเกิดการ เปลี่ยนแปลง คือ นักเรียนมีความ กระตือรือร้นใน การทำงาน ได้ ความรู้และวิธีการ ดำเนินงานแบบ ใหม่ - มีความพึงพอใจ

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 12 คน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิตของ การดำเนินงาน
เสม็ด สามัคคี ราษฎร์ วิทยา ค.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์	<p>การมีชีวิตอย่าง พอเพียง รู้จัก บริหารพื้นที่ใน การเกษตร - มีการ ประชาสัมพันธ์ให้ คณะกรรมการ สถานศึกษาทราบ โดยการประชุม ชี้แจงและใช้เสียง ตามสายประจำ หมู่บ้าน - เกษตรกรรู้จัก พึ่งตนเองได้อย่าง ยั่งยืน - พื้นที่มีจำกัดแต่ สามารถบริหารจัดการ จัดการได้ - แหล่งน้ำไม่พอใช้ ตลอดปี</p>	<p>- จัดเตรียม บุคลากร งบประมาณและ พื้นที่ทำการเกษตร - งบประมาณได้ จากเงินอุดหนุน ของโรงเรียน - แรงานได้จาก นักเรียนและชุมชน</p>	<p>- ศึกษาจากเอกสาร และศึกษาคูงาน จากแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมที่การ ปลูกพืชผักสวน ครัว เลี้ยงปลา เพาะเห็ดฟาง - ผลผลิตนำไปกระ กอบอาหาร กลางวัน - โรงเรียน สนับสนุนครู ผู้รับผิดชอบ โครงการและ นักเรียนไปศึกษาอู งานจากแหล่ง เรียนรู้</p>	<p>- ประเมิน โครงการ หลังจากเสร็จสิ้น การดำเนินงาน - ทำให้เกิด ประโยชน์ต่อการ เรียนรู้มากขึ้น - ทางโรงเรียนมี ความพึงพอใจ</p>

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของผู้บริหาร

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในช่องการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” แล้วพิจารณาว่าแบบสอบถามสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแบบสอบถามในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพียงใด โดยให้เลือกทำเครื่องหมาย / ในช่องความสอดคล้องทางด้านขวามือ โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
ด้านบริหารจัดการ					
1.	การวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
2.	การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
3.	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
4.	การจัดเตรียมพื้นที่และแบ่งพื้นที่การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
5.	การจัดแผนภูมิการดำเนินงานที่แสดงความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านบริหารจัดการ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่				
8	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
9	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินความร่วมมือและการสนับสนุนของชุมชนในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
10	การจัดทำทะเบียนการบริหารงบประมาณการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน				
11	การรายงาน การตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณการใช้จ่ายในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านพัฒนาบุคลากร					
1	การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้บุคลากรทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
2	บุคลากรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
3	บุคลากรได้รับการสนับสนุนเข้ารับการอบรมการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
4	บุคลากรที่ได้รับการอบรมได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับบุคลากรในสถานศึกษา				
5	จัดที่ปรึกษาการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้เหมาะสม				
ด้านการเงิน					
1	การจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
2	กำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านสารสนเทศ					
1	การจัดทำทะเบียนรายรับรายจ่าย การซื้อขายผลผลิต				
2	การแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
3	ชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
4	ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
5	การให้ความรู้ข่าวสารการดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
6	การจัดเอกสารเผยแพร่การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
7	การจัดหาเอกสารความรู้ แนวทางการปฏิบัติการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน					
1	ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ชุมชนทราบ				
2	ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				
3	ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
4	การประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
5	การประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
6	การประสานงานกับสำนักงานประมงให้มาถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน					
7	การประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์ให้มาถ่ายทอด ความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
8	การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มา ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านบริหารจัดการ						
1.	การวางแผนการจัดกิจกรรมการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.	การให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การวางแผนจัดกิจกรรมการ ดำเนินงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ วางแผนการจัดกิจกรรมการ ดำเนินงาน	+1	+1	0	.67	ใช้ได้
4.	การจัดเตรียมพื้นที่และแบ่ง พื้นที่การดำเนินงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5.	การจัดแผนภูมิการดำเนินงานที่ แสดงความรับผิดชอบของ บุคลากรอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน และให้ความสำคัญในการ ดำเนินงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านบริหารจัดการ						
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตามการดำเนินงานของ ครูผู้สอนเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมิน ความร่วมมือและการสนับสนุน ของชุมชนในการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	การจัดทำทะเบียนการบริหาร งบประมาณการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ถูกต้องครบถ้วนและเป็น ปัจจุบัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านบริหารจัดการ						
11	การรายงาน การตรวจสอบการ ดำเนินงานค้ำจุนงบประมาณการ ใช้จ่ายในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านพัฒนาบุคลากร						
1	การประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ บุคลากรทำการเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	บุคลากรได้รับการส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจในการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	บุคลากรได้รับการสนับสนุนเข้า รับการอบรมการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านพัฒนาบุคลากร						
4	บุคลากรที่ได้รับการอบรมได้นำ ความรู้มาถ่ายทอดให้กับ บุคลากร ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	จัดที่ปรึกษาการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ได้เหมาะสม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการเงิน						
1	การจัดงบประมาณสนับสนุน การดำเนินงานการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	กำหนดผู้รับผิดชอบการบริหาร งบประมาณในการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านสารสนเทศ						
1	การจัดทำทะเบียนรายรับ รายจ่าย การซื้อขายผลผลิต	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	การแสวงหาเงินทุนสนับสนุน การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	การให้ความรู้ข่าวสารการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	การจัดเอกสารเผยแพร่การ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านสารสนเทศ						
7	การจัดหาเอกสารความรู้ แนว ทางการปฏิบัติการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
1	ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ให้ชุมชนทราบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ประสานงานเกี่ยวกับการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วม เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับ การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
4	การประสานงานกับองค์กร บริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามา สนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ใน การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	การประสานงานกับสำนักงาน เกษตรอำเภอให้มาถ่ายทอด ความรู้และสนับสนุนการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	การประสานงานกับสำนักงาน ประมงให้มาถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎี ใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
7	การประสานงานกับสำนักงาน ปศุสัตว์ให้มาถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎี ใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	การประสานงานกับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาให้มา ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุน การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในช่องการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” แล้วพิจารณาว่าแบบสอบถามสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแบบสอบถามในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” เพียงใด โดยให้เลือกทำเครื่องหมาย / ในช่องความสอดคล้องทางด้านขวามือ โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ข้อที่	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1	ประชุมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
2	การวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนงานการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
3	การวิเคราะห์ผู้เรียน				
4	การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
5	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้				
6	การแบ่งพื้นที่ในการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
7	การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนวิชาเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร (ต่อ)

	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านพัฒนาผู้เรียน					
1	นักเรียนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
2	นักเรียนได้รับการสนับสนุนเข้ารับการอบรมการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”				
3	นักเรียนดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และกิจกรรมที่กำหนดด้วย ความรับผิดชอบ				
4	นักเรียนปลูกและดูแลรักษาพืชผักสวนครัว หรือพืช สมุนไพรต่าง ๆ				
5	นักเรียนเลี้ยงปลา หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ อย่างเหมาะสม				
6	มีการปลูกข้าว และเก็บเกี่ยวผลผลิตตามขั้นตอน				
7	มีการบันทึกการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” อย่างสม่ำเสมอ				
8	นักเรียนมีการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร				
9	นักเรียนมีการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย				
10	นักเรียนมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ในชุมชน				

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สำหรับแบบสอบถามของครูหัวหน้าสาขปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร (ต่อ)

	กิจกรรมเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
ด้านพัฒนาผู้เรียน					
11	นักเรียนมีความรับผิดชอบ ชยัน อดทนในการ ดำเนินงาน				
12	นักเรียนมีระเบียบวินัยในการดำเนินงาน				
13	นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน				

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการจัดการเรียนรู้						
1	ประชุมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจ การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	การวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำ แผนงานการดำเนินงานเกษตร แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	การวิเคราะห์ผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	การจัดทำแผนการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	การแบ่งพื้นที่ในการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	การวัดผลประเมินผลการเรียน การสอนวิชาเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านพัฒนาผู้เรียน						
1	นักเรียนได้รับการส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจในการ ดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	นักเรียนได้รับการสนับสนุนเข้า รับการอบรมการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	นักเรียนดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริทฤษฎีใหม่และ กิจกรรมที่กำหนดด้วยความ รับผิดชอบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	นักเรียนปลูกและดูแลรักษา พืชผักสวนครัว หรือพืช สมุนไพรต่าง ๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	นักเรียนเลี้ยงปลา หรือสัตว์ เลี้ยงอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	มีการปลูกข้าว และเก็บเกี่ยว ผลผลิตตามขั้นตอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามของครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

ข้อที่	การดำเนินงานเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการพัฒนาผู้เรียน						
7	มีการบันทึกการดำเนินงาน เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	นักเรียนมีการจัดจำหน่าย ผลผลิตทางการเกษตร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	นักเรียนมีการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	นักเรียนมีการนำความรู้ไป เผยแพร่ในชุมชน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	นักเรียนมีความรับผิดชอบ ขยัน อดทนในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	นักเรียนมีระเบียบวินัยในการ ดำเนินงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้บริหาร

และครูหัวหน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

ค่าความเชื่อมั่นของผู้บริหารโรงเรียน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	96.0000	416.0000	.5436	.9677
VAR00002	95.8667	415.4989	.4869	.9681
VAR00003	96.4000	408.1103	.5780	.9677
VAR00004	96.0333	411.2057	.5996	.9675
VAR00005	96.0667	410.6161	.5659	.9677
VAR00006	95.4667	417.0161	.5547	.9677
VAR00007	95.8667	416.8092	.5446	.9677
VAR00008	95.7333	415.9954	.4789	.9681
VAR00009	96.1667	406.2126	.6532	.9672
VAR00010	96.5333	409.8437	.7293	.9669
VAR00011	96.2667	404.6161	.7978	.9664
VAR00012	96.1000	401.8172	.7854	.9664
VAR00013	96.1667	407.3161	.6802	.9671
VAR00014	96.2667	405.8575	.7239	.9668
VAR00015	96.4333	405.3575	.7532	.9667
VAR00016	96.5333	406.6023	.7113	.9669
VAR00017	96.4000	407.1448	.6527	.9672
VAR00018	96.2333	400.7368	.7343	.9668
VAR00019	96.7000	400.9069	.7674	.9665
VAR00020	96.6000	402.2483	.7817	.9665
VAR00021	96.3000	410.7690	.6620	.9672
VAR00022	96.2333	407.1506	.6745	.9671
VAR00023	96.2000	401.9586	.8102	.9663
VAR00024	96.6667	403.3333	.8047	.9664
VAR00025	96.4667	405.0161	.7483	.9667
VAR00026	96.5667	404.8057	.8331	.9663
VAR00027	96.5000	404.9483	.7728	.9666
VAR00028	96.6667	405.8851	.7672	.9666
VAR00029	96.4333	399.7713	.8091	.9663
VAR00030	96.7667	404.5299	.6925	.9670
VAR00031	97.0333	404.6540	.6245	.9675
VAR00032	97.1000	405.1966	.5995	.9677
VAR00033	96.9667	404.4471	.6240	.9675

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 33

Alpha = .9680

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของครุภัณฑ์หน้าสายผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	63.5000	229.7069	.8094	.9574
VAR00002	63.7000	230.6310	.7408	.9582
VAR00003	63.5667	234.8057	.7011	.9588
VAR00004	63.4333	237.9782	.6159	.9597
VAR00005	63.5333	241.3609	.4544	.9614
VAR00006	64.0000	231.3103	.7031	.9587
VAR00007	63.8333	234.4195	.6593	.9592
VAR00008	63.8000	232.8552	.7481	.9582
VAR00009	64.2333	229.4954	.7705	.9578
VAR00010	63.9333	228.9609	.8336	.9571
VAR00011	63.5667	229.8402	.7587	.9580
VAR00012	64.0667	226.0644	.7442	.9582
VAR00013	64.5667	226.2540	.5568	.9625
VAR00014	64.4000	223.9034	.7744	.9578
VAR00015	64.4000	222.7310	.8081	.9573
VAR00016	64.3333	220.5057	.8916	.9560
VAR00017	64.2333	223.0816	.8739	.9563
VAR00018	63.8333	233.7989	.7128	.9586
VAR00019	63.9333	229.1678	.7948	.9575
VAR00020	63.8333	231.3161	.7138	.9585

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .9604

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายบรรจง สลูปพล
วัน เดือน ปีเกิด	4 ตุลาคม พ.ศ. 2502
สถานที่เกิด	ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	209 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โทรศัพท์ 044-67956 มือถือ 085-770-1339
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านตาฮี สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โทรศัพท์ 044-679251
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2512	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2515	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2519	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง เอกเกษตรศาสตร์ วิชาโทอุตสาหกรรมศิลป์จากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์
พ.ศ. 2528	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เอกเกษตรศาสตร์ จากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์